БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 140 (6575)
ИЮЛИИН 17
ПЯТНИЦА
1953 он

Сэв 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Революционно һэрэмжэеэ эрид дээшэлүүлэе

Эдэбхитэдэй үргэн хабаадалгатайгаар партийна комитедүүдэй пленумүүд, партийна эхин организацинуудай суглаанууд, мүн тэрэшэлэн хүдэлмэришэдэй, колхознигуудай, интеллигенциин хамтын суглаанууд эдэ үдэрнүүдтэ манай орон дотор хаа хаанагүй үнгэргэгдэжэ байна. Партийна комитедүүдэй пленумүүд, ажалшадай суглаанууд дээрэ Берияын антипартийна, гүрэндэ эсэргүү хорото ябуулганууд тухай Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй Пленумэй болон СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй тогтоолнууд зүбшэн хэлсэгдэнэ. Коммунистнууд, манай ороной бүхы ажалшад уласхоорондын империализмын энэ хүлһэншэдэ туйлай ехэ зэбүүрхэлтэйгээр хараал шэнгээнэ.

Партийна организацинуудта, мүн ажалшадай хамтын суглаанууд дээрэ энэ асуудалые зүбшэн хэлсэлгэ юу харуулнаб гэхэдэ, парти ба бүхы советскэ арад Берияын хэрэгһээ политическэ һургаал абана, коммунизм байгуулха талаар өөһэдынгөө саашанхи хүдэлмэридэ зохихо тобшолол хэнэ.

Тон шухала тобшололнуудай нэгэниинь иимэ байна: партийна ба советскэ организацинуудай бүхы хүдэлмэридэ, коммунистическэ байгуулалтын алишье участогта, ямаршье оршон байдалда коммунистнуудай, бүхы ажалшадай революционно һэрэмжые хэлбэришэгүйгөөр дээшэлүүлхэ хэрэгтэй.

Капиталистическэ хүреэлэлгын байгаал сагта советскэ хүнүүдэй һэрэмжые саг үргэлжэ дээшэлүүлхэ тон шухала байна. Манай амжалтатайгаар урагшаа дабшаха тудам уласхоорондын реакци бүри галзуурна. СССР-тэхи илалта түгэс коммунистическэ байгуулалтын хэрэгтэ һаад түбэг ушаруулха гэжэ тэдэнэр саг үргэлжэ оролдоно, али бүхы арга зэбсэгүүдые хэрэглэнэ. Энээн тухайда советскэ гүрэнэй ябажа гараһан бүхы түүхэ эли тодоор гэршэлнэ, нэгэ талаһаа, эб найрамдалай, демократиин ба социализмын хүсэнүүдэй хэлбэришэгүйгөөр ургажа байгаа, нүгөө талаһаа, империалистическэ лагериин хүсэнүүдэй улам бүри һуларжа байгаа уласхоорондын мүнөө үеын бүхы оршон байдал энээн тухайда мүн лэ гэршэлнэ.

Илагдашагүй хүсэ шадалтай ба творческо үүсхэл эдэбхитэй манай Эхэ орон коммунизм байгуулгын замаар этигэл найдабаритайгаар урагшаа дабшана. Арадай демократиин оронууд социалистическэ байгуулалтадаа улам бүри шэнэ шэнэ амжалтануудые туйлана. Амгалан тайбан байдалые хамгаалан бэхижүүлхэ зорилгоор Советскэ правительствын гаргаһан шэнэ үүсхэл СССР-эй уласхоорондын байдалые улам бэхижүүлээ, манай ороной нэрэ солые дам саашадань дээшэлүүлээ, эб найрамдалые сахиха ба батадхаха талаар бүхэдэлхэйн хүдэлөөе улам үргэдхөө. Капиталистическэ хэдэ хэдэн оронуудта хүдэлмэришэнэй хүдэлөөн улам хүсэтэйгөөр хүгжэнэ. Колониальна ба дулдыданги оронуудта национально-сүлөөлэлгын тэмсэл улам ехэ боложо байна.

Эдэ бүхы баримтанууд империалистнуудые тон ехээр сошордуулна, империалистическэ хархис хүсэнүүдые бүри эдэбхитэй болгоно. Эб найрамдалай, демократиин ба социализмын уласхоорондын лагериин улам ургажа байгаа хүсые, нэн түрүүн тэрэнэй хүтэлбэрилхы хүсэн — Советскэ Союзые һуладуулха зорилгоор тэдэнэр эгээн бузагай али бүхы ааша ябуулгануудые хэрэглэнэ. Капиталистическэ гүрэнүүд буу зэбсэгүүдые галзуу яаралтайгаар түхеэрнэ, сэрэгэй авантюрануудые үүдхэнэ, СССР-тэ хашалта хэхые һэдэнэ, хэдэн зуун миллион долларнуудые далда нюусаар гаргашалжа, демократическа лагериин оронуудта элдэб провокацинууд болон хоролон һүйдхэлгэ эмхидхэнэ.

Эб найрамдалай, демократиин ба социализмын дайсад манай орон дотор социальна олониитын ямар нэгэн түшэг тулгуури үгы бшуу, тиимэ түшэг тулгууритай байжашье шадахагүй. Тэдэнэй ори ганса найдабаринь юуб гэхэдэ, ондоо тээһээ манай орондо эльгээгдэһэн шпионууд ба диверсантнууд, элдэб хулжагшад, политическэ ба моральна талаараа забхайрһан этэгээдүүд мүн болоно.

Эдэ бүгэдэ тон ойлгосотой, иимэ байхашье ушартай. Капиталистическэ хүреэлэлгэ бии байһан зангаараа, тэрэ хадаа айхабтар эдэбхитэйгээр хорололгын хүдэлмэри ябуулна, манай орон руу өөһэдынгөө агентнуудые эльгээнэ, Эхэ орондоо урбахаар, советскэ обществын хүсэ шадалыень һуладуулха зорилгоор империалистнуудай даабаринуудые дүүргэхээр хүнүүдые тэдэнэр саг үргэлжэ бэдэрнэ, эдэ бүхы баримтануудые харахагүй болоо һаа, марксизм-ленинизмын үндэһэ һууринуудые тон ехээр хазагайруулһантай адли болоно.

Сталинай нэрэмжэтэ Магнитогорско металлургическа комбинадай доменно цехын хүдэлмэришэд ба албахаагшадай суглаан дээрэ үгэ хэлэхэ зуураа, № 2 пеэшэнгэй мастер нүхэр Овсянников иигэжэ мэдүүлээ:

— Капиталистическэ хүреэлэлгые бү мартагты, хододоо һэрэмжэтэй байгты гэжэ парти бидэниие һургана. Эб найрамдалай, демократиин ба социализмын хүсэнүүдэй улам ургахада империалистическэ арьяатад хоро шараа бусалжа, элдэб аашануудые гаргана гэжэ бидэнэр хододоо ойлгохо ёһотойбди.

Берияе элишэлгэ юу харуулнаб гэхэдэ, дайсадай антисоветскэ ябуулгануудай нэгэ үзүүрынь хэрбээ СССР дотор байгаа һаа, нүгөөдэ үзүүрынь бидэниие хүреэлжэ байгаа капиталистическэ гүрэнүүдтэ заатагүй ошодог байха юм. Энээн дээрэһээ иимэ тобшолол гарана: капиталистическэ хүреэлэлгэдэ сохилто үгэхөөр хододоо бэлэн байха, манай революционно һэрэмжые хэлбэришэгүйгөөр дээшэлүүлхэ хэрэгтэй.

Революционно һэрэмжые бүхы хэмжээгээр дээшэлүүлхын, манай зэргэнүүдтэ һанаа амар ба алмай һүлэр байха ябадалые усадхахын тулада бүхы партийна хүдэлмэриие эрид шууд һайжаруулха зорилготойбди. Партиин зохёоһон хүтэлбэрилгын принципүүдые, партийна ажабайдалай ёһо гуримуудые, эгээн түрүүндэ коллективнэ ёһоор хүтэлбэрилхэ принципые наринаар сахиха хэрэгтэй болоно. Бүхы организацинуудай ба ведомствонүүдэй хүдэлмэриие саг үргэлжын партийна шанга хиналта доро абаха шухала. Кадрнуудые шэлэн олохо ябадалда бии байһан элдэб хазагайруулгануудые үгы болгохо, политическэ ба ажал хэрэгэйнь шадабариие хараадаа абажа, хүдэлмэрилэгшэдые шэлэн олохо партийна принципые эрид шууд сахиха хэрэгтэй.

Олониитэтэй партиин холбоо барисаае хододоо үргэдхэхэ ба бэхижүүлхэ, ажалшадай эрилтэнүүдтэ анхаралтайгаар хандаха, бүхы советскэ хүнүүдэй — хүдэлмэришэд, колхознигууд, интеллигенциин материальна ажана һайн байдалые улам дээшэлүүлхэ тухай саг үргэлжэ оролдохо гээшэ онсо шухала удхашанартай.

Коммунистнуудые, бүхы ажалшадые революционно һэрэмжэтэй байха үзэлөөр хүмүүжүүлхэ гээшэ саг зуурын ба багахан зорилго бэшэ, харин бүхы партиин, хамаг партийна организацинуудай үдэр бүриин шухала хэрэг мүн. Манай орон дотор мүлжэгшэ ангинуудай усадхагдабашье, хүнэй ухаан бодолдо капитализмын үлэгдэлнүүд үшөөл үгы болоогүй байһыень тоонгүй орхижо болохогүй. Гэхэтэй хамта, партийна пропагандада ба олониитын дундахи политико-хүмүүжүүлгын хүдэлмэридэ ехэ дутуунууд бии байһаар. Эдэ дутуунуудые усадхаха хэрэгтэй, манай пропаганда ба олониитын дундахи политическэ хүдэлмэри хадаа коммунизмын хэрэгэй илагдашагүй байһанда этигэхэ үзэлөөр, партида, социалистическэ Эхэ орондоо хизааргүй үнэн сэхэ байха үзэлөөр коммунистнуудые, бүхы советскэ арадые саг үргэлжэ хүмүүжүүлхэ ёһотой. Мүнөө иимэл зорилго табигдана.

Революционно һэрэмжэ болбол бүхы дайсадта эсэргүү тэмсэхэ манай зэбсэг мүн. Энэ зэбсэгые ходоо хурса, хододоо бэлэн байлгая. Тиибэл дайсадай ямаршье хорото аашанууд сохом буруу һүрэхэ байна.

Коммунистнудай ба бүхы ажалшадай революционно һэрэмжые дээшэнь үргэе.

(«Правдын» июлиин 15-най түрүү бэшэгһээ).

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗ

СССР-эй Верховно Соведые зарлаха тухай

СССР-эй Верховно Соведэй Президиум иигэжэ **тогтооно:**

Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Верховно Соведэй табадахи сессиие 1953 оной июлиин 28-да Москва городто зарлаха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. ВОРОШИЛОВ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Н. ПЕГОВ.

Москва, Кремль.
1953 оной июлиин 14.

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗ

Уранзохёолшо Ф. В. Гладковые Ленинэй орденоор шагнаха тухай

Уранһайханай литературын талаар элитэ ехэ габьяатай байһанайнь түлөө, түрэһөөр далан наһанайнь ойтой дашарамдуулан, уранзохёолшо Федор Васильевич **Гладковые Ленинэй** орденоор шагнаха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. ВОРОШИЛОВ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Н. ПЕГОВ.

Москва, Кремль.
1953 оной июлиин 15.

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗ

Б. П. Бещевые Ленинэй орденоор шагнаха тухай

СССР-эй Зам харилсаанай Министр Б. П. Бещевэй түрэһөөр табин наһанайнь ойтой дашарамдуулан, мүн түмэр замай транспортые хүгжөөхэ хэрэгтэ тэрэнэй габьяатай байһыень тэмдэглэн, нүхэр Борис Павлович **Бещевые Ленинэй** орденоор шагнаха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. ВОРОШИЛОВ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Н. ПЕГОВ.

Москва, Кремль.
1953 оной июлиин 15.

Советскэ шатаршад Москва бусажа ерэбэ

Июлиин 15-да Нью-Йоркдо болохо байһан США-гэй командатай матчда хабаадалсаха советскэ бүлэг шатаршад июлиин 14-дэ Парижһаа Москва бусажа ерэбэ.

Американска засагаархид хадаа Нью-Йорк городой чертаһаа гаража ябахагүй, мүн Гленков городто байдаг ООН-эй дэргэдэхи СССР-эй түлөөлгэтэ газарай дача дээрэ имагтал үдэрэй сагта, тиихэдээ ушар бүхэндэ иммиграционно засагаархидай тусхай зүбшөөлтэйгөөр ошохо ба энэ дача дээрэ хонохогүй гэһэн условиие советскэ шатаршадта табяа гэжэ хэблэлдэ мэдээсэгдэһэн байгаа.

Эдэ хизаарлалтануудые Бүхэсоюзна шатарай секциин ба советскэ шатаршадай буруушааһан байбашье, американска засагаархид дурсагдаһан хизаарлалтануудые болюулхаяа арсаба. Тиимэһээ советскэ шатаршад, дурсагдаһан матчда хабаадалсаха аргагүй гэжэ тоолобо.

(ТАСС).

Камчаткын загаһашадай эмнэлгэ-аргалалгын газарнуудта

ПЕТРОПАВЛОВСК-КАМЧАТСКИЙ, июлиин 13. (ТАСС). Начики гэжэ посёлогто дүтэ шадар газар доро һоо элдэб янзын аршаанууд гарана. Тэндэ камчатска загаһашадай эмнэлгэ-аргалалгын газар — Начикинска санатори байгуулагдаа.

Санаторидо зунай сезон нээгдэбэ. Камчаткын элдэб нютагуудһаа олон арбаад хүнүүд—Елизово ба Усть-Камчатск гэжэ газарай загаһашад, загаһа барилгын флодой морягууд, судно заһабарилагшад, Петропавловскын барилгашад амархаяа ерэбэ.

Камчаткын эмнэлгэ-аргалалгын газар тон шэнэ эмнэлгын аппаратураар түхеэрэгдээ. Шабараар эмнэлгэдэ хэрэглэгдэхэ ваннануудай байха тусхай корпус баригдаба.

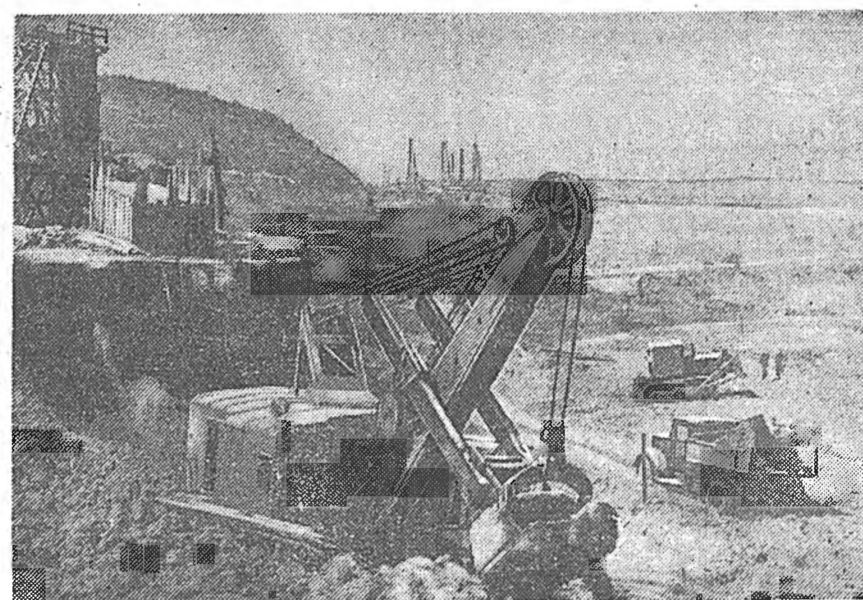

Куйбышевгидрострой. Куйбышевска ГЭС-эй байшан доро байха котлованай малтаглажа байһан талмай дээрэ хүдэлмэри һайнаар ябуулагдана. Хүсэтэ экскаваторнууд тус котлован соо хүдэлмэрилнэ. Тэдэ машинануудай олонхидынь 30 метр гүнзэгы газарһаа шорой малтан гаргана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Уралец» гэжэ 3 кубово экскаватор котлованай оёорһоо шорой малтан гаргажа байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Паркнуудта литературна концертнүүд болоно

Гүрэнэй Московско филармониин эмхидхэһэн литературна концертнүүд москвагайхидай дунда тон ехэ амжалтатайгаар үнгэрнэ. Паркнуудай зунай эстраданууд дээрэ искусствын мастернууд С. Кочерян, В. Аксенов, Э. Каминка, М. Штраух ба бусад концертнүүдтэ хабаадана. Тэдэнэй программа соо Н. Г. Чернышевскиин, А. С. Пушкинай, И. С. Тургеневэй, Л. Н. Толстойн, А. М. Горькиин зохёолнууд бии. Уран үгын мастернууд М. А. Шолоховой, А. С. Макаренкын ба бусад советскэ уранзохёолшодой зохёолнуудые уншана. Паркнуудта энэ сезон соо 100 шахуу иимэ концертнүүд табигдаһан байна. Москвагайхид советскэ лирикэ, сатира, рассказай вечернүүдтэ ерэбэ.

Московско филармониин артистнууд литературна ойн үдэрнүүдтэ тусхай программа бэлдэбэ. В. В. Маяковскиин түрэһөөр 60 жэлэй ойтой дашарамдуулан табиһан тематическа концертнүүд олонхи паркнуудта амжалтатайгаар үнгэргэгдэнэ. Уран үгын мастернууд поэдэй эрхим зохёолнуудые уншана.

Н. Г. Чернышевскиин ба Л. Н. Толстойн түрэһөөр 125 жэлэй ойтой, И. С. Тургеневэй нүгшэһөөр 70 жэлэй ойтой дашарамдуулан литературна вечернүүд һаяар паркнуудта болохонь. В. Г. Короленкын түрэһөөр 100 жэлэй ой тэрэшэлэн тэмдэглэгдэнэ.

(ТАСС).

Сайн набша тушаалгын түсэб дүүргэбэ

МАСАЛЛЫ. (Азербайджанска ССР), июлиин 13. (ТАСС). Азербайджанда эгээл түрүүшээр Массалинска районой колхозууд ногоон сайн набша гүрэндэ тушаалгаар жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргэбэ. Үнгэрһэн жэлэй энэ үетэй жэшээлбэл, промышленна үйлэдбэрилгэдэ набша 25 процент үлүү ехээр тушаагдаһан байна. Фабрикануудта ехэнхидээ эрхим сортын түүхэй эд ороно.

Арбаад бригаданууд ба звенонууд ургасын түсэбые нэгэ хахад, хоёр болон тэрэнһээ дээшэ үлүүлэн дүүргэнэ. Набша суглуулга үргэлжэлһөөр.

Забайкальеын ой модон соо радио дуугарна

ЧИТА, июлиин 10. (ТАСС). Забайкальеын эгээн холын колхозуудай ажалшад түрэл Москвагай голос шагнана. Читинскэ областиин хэлхээ холбоошод һүүлшын гурбан жэлэй турша соо арбаад радиоузелнуудые бариһан, хэдэн зуугаад километртэ агаарай лини татаһан байна. Энэ жэлэй түрүүшын хахадта Забайкальеын ой модон соо үшөө 11 радиоузел баригдаһан, хэдэн зуун радиотрансляционно точко тодхоогдоһон байна.

Радиоузелнууд Катангарска, Загаринска, Хилокско, Черемховско, Читинскэ леспромхозуудай поселогуудта бии болобо.

РСФСР-эй олзоборилгын коопераииин хэһэн зүйлнүүдэй выставкэ

РСФСР-эй олзоборилгын кооперациин хэһэн зүйлнүүдэй выставкэ июлиин 13-да Москвада нээгдэбэ. Тус выставкэдэ 600 предприятинуудай бүтээһэн 9 мянга шахуу зүйлнүүд — мебель, хубсаһа, гутал, амһарта, үхибүүдэй нааданхай ба бусад бараанууд табигданхай.

РСФСР-эй олзоборилгын кооперациин артельнүүдэй бүтээһэн эрхим зүйлнүүд олоор үйлэдбэрилхын тулада шэлэн абтаха байна.

(ТАСС).

ҺҮ ТУШААЛГЫЕ ДАХИН ТАҺАЛДУУЛБА

Хориин аймагай зарим колхозууд гүрэндэ һү тушааха графигаа жэлһээ жэлдэ таһалдуулдаг. Тэрэнэйнь шалтагаан юуб гэхэдэ, эндэхи колхозуудай үнеэдһээ тон бага һүн һаагдана. Тиигэбэшье, хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй управлени (начальнигынь нүхэр Афанасьев), тэрэнэй мэргэжэлтэд, мүн колхозуудай правленинүүд үнеэдэй ашаг шэмэ үгэлгые дээшэлүүлхын түлөө оройдоо тэмсэнэгүй. Тэрэшэлэн аймсоведэй гүйсэдком аймагай зарим колхозуудта үнеэдэй багаар һү үгэдэг шалтагааниие элирүүлдэггүй, колхоз бүхэнэй байдалтай хүсэд танилсадаггүй, харин үнеэдэй һү үгэлгые дээшэлүүлхэ тухай асуудалаар олон тоото шиидхэбэринүүдые абаад лэ хүдэлмэреэ хизаарлашадаг байха юм. Нэгэ иимэ жэшээ харуулхада болохо. Һаяхан боложо үнгэрһэн аймсоведэй гүйсэдкомой нэгэ заседани дээрэ һү тушаалгын түсэбые хэр зэргэ дүүргэжэ байһан тухайнь Кировэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ Очировой тоосоо дабашье, сүүдхэдээ хамта дээрээ оройдоо 800 литр һүн абтана. Кировэй нэрэмжэтэ колхоз гүрэндэ 140 мянган литр һү тушааха түсэбтэй аад, оройдоо 18 мянган литр тушаагаа гэхэ гү, түсэбөө миил 13 процент дүүргэһэн байна. Тиихэдэ һүнэйнь тоһолиг оройдоо 2 ба 2,5 процент болоно. Гадна, эндэ һаагдаһан һүнэй тоо бүридхэл ба тоосоон муугаар табигданхай, үнеэн бүхэнһөө хэды литр һүнэй һаагдаһаниинь хэмжэгдэнэгүй.

Колхозой правлени ба партийна организаци һаалишадай дунда эмхидхэлэй ямаршье хүдэлмэри ябуулнагүй, социалистическэ мүрысөө эмхидхэнэгүй. Гадна, аймсоведэй гүйсэдкомой 1953 оной февралиин 26-най тогтоолой ёһоор 40 тугал эхэһээнь таһалан түлжүүлхэ гэһэн даабари энэ колхоздо үгтэһэн байгаа. Мүн энэшье даабари дүүргэгдээгүй зандаа. Тэрээнһээ байтагай тус колхоз гүрэндэ һү тушааха түсэбөө дүүргээгүй байбашье, һү иишэ тиишэнь хуули бу-[illegible] Энэ гэмтэ хэрэгүүд колхозой түрүүлэгшэ Очировой, бухгалтер Баярхаевай удамаршалгаар хэгдэнэ. Жэшээлхэдэ, түрүүлэгшэ Очиров 180 литр, Баярхаев 270 литр һү колхозһоо абаһан байха юм. Теэд Очиров, Баярхаев гэгшэд «бидэнэр һү абаха ёһоороо абанабди, юуб гэхэдэ, бэемнай үлбэр, һү ехээр ууджа байха ёһотойбди. Саашадаашье абажа байхабди» гэжэ убайгүйгөөр хэлэһэн байна.

Аймгүйсэдкомой хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй управлениин бэлэдхэлэй таһагые даагша нүхэр Осипов энэ колхоздо һү һаалгые шалгажа үзэһэн байгаа. Тиихэдэнь, үнеэнһээ һураггүй ехэ һүн һаагдаба, мүн гүрэндэ тушаагдаха һүнэй тоһолигынь 5 процентдэ хүрэбэ.

Колхозой түрүүлэгшэ Очиров аймгүйсэдкомой заседани болон зүблөөнүүд дээрэ өөрынгөө муу хүдэлмэриие сагааруулхын тула «колхоздомнай хүдэлмэришэд дутана» гэжэ хэлэдэг. Теэд, үнэн дээрээ тус колхоздо хүдэлмэришэд яһала олон юм. Гадна 1953 оной турша соо баруун областьнуудһаа олон айлнууд энэ колхоздо нүүжэ ерэһэн байха юм. Ушар иимэһээ үнеэдһээ һүнэй багаар һаагдадаг ябадал хүдэлмэришэдэй дутамагтай болоно бэшэ, харин малшадай [illegible] эмхидхэдэг, тэдэнэй дунда нэитэ-политическэ хүдэлмэриин оройдоо ябуулагдадаггүй, һаалишад, малша-пастугуудай хоорондо социалистическэ мүрысөөнэй эмхидхэгдэдэггүй дээрэһээ болоно. Тэрэшэлэн үнеэдые түхэреэн сүүдхэ соо бэлшээлгэ ба үдэрэй гурба һаалга мүнөө хүрэтэр эмхидхэгдээгүй.

Эдэ бүхы дутагдалнууд тус колхоздо юундэ гаранаб гэхэдэ, аймагай организацинууд (аймгүйсэдком, хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй управлени) Очировые дан ехээр магтажархёо. «Очиров һайн түрүүлэгшэ, эрдэм бэшэгтэй, зоотехник хүн» гээд лэ, тус колхозой муу хүдэлмэри тухай хэдэ хэдэн сигналнуудай орожо байхадашье, аймгүйсэдком (нүхэр Рудаков), хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй управлени (нүхэр Афанасьев) тэрээндэ ямаршье анхаралаа хандуулдаггүй байха юм. Тиимэһээ Очиров, Баярхаев гэгшэд аймгүйсэдкомой заседанинууд дээрэ һанаа амархан тоосоод лэ, ямаршье зэмэдэ оронгүй бусадаг байна.

Аймагай колхозуудта малай ашаг шэмые дээшэлүүлхын түлөө Хориин аймсоведэй гүйсэдком, тэрэнэй хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй управлени эхэ ёһотой һайнаар тэмсэдэг болохоб?

Д. Байкальский.

Арадтаяа бата нэгэдэлтэй Советскэ Союзай Коммунистическэ парти коммунизм байгуулгын замаар ороноо урагшань этигэл найдабаритайгаар хүтэлбэрилжэ ябана

☆☆

Түрэл партитаяа ходо хамта ябахабди

Улан-Удын Ленинэй орденто паровозо-вагонно заводой олон тоото хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад июлиин 14-дэ заводской галмай дээрээ хамтын суглаанда ерэбэ.

КПСС-эй обкомой секретарь нүхэр Хахаловта үгэ үгтэбэ. Тэрэ хадаа хорото дайсан Берияын антипартийна, гүрэндэ эсэргүү гэмтэ ябадалнууд тухай суглараг шадта тодорхойгоор хэлэжэ үгэбэ.

Энэ суглаан дээрэ заводой түрүү хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд үгэ хэлээ. Тэдэнэр КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй тогтоолые гүйсэд дэмжэжэ байһанаа мэдүүлнэ, парти ба правительствын абаһан хатуу хэмжээнүүдые һайшаана.

Заводской комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр Илюхин вагон хабсаралгын цехын столяр стахановец нүхэр Шапхоевто үгэ үгэбэ.

—Манай цехын хүдэлмэришэд,— гэжэ нүхэр Шапхоев хэлэбэ,—буржуазна хорото этэгээд Берияын бузар муухай хорото ябуулгануудта бүхы советскэ арадтай хамта гүнзэгыгөөр зэбүүрхэнэ. Берия хадаа элдэб хорото муухай аргаар засаг булаахые эрмэлзэжэ, Дотоодын хэрэгүүдэй министерствые парти ба правительствын дээдэ тээ табихые, СССР-эй арадуудай хани барисаае эбдэхые хүсэдэг байгаа. КПСС-эй ЦК-гэй Президиумэй саг соонь абаһан эрид шууд хэмжээнүүдэй ашаар Берияын хорото һанаашалганууд элишэлэгдээ.

Партиин Центральна Комитедэй пленумэй шиидхэбэридэ харюу болгон, манай заводой коллектив партиин ЦК-е ба Советскэ правительствые тойрон үшөө нигтаар жагсаха, политическэ һэрэмжээе бүри дээшэлүүлхэ ба манай орондо коммунизм байгуулгын асари ехэ программые бэелүүлхын түлөө социалистическэ мүрысөө бүри үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, үдэр бүри шэнэ шэнэ амжалтануудые туйлаха байна.

Удаань шэрэм шудхалгын цехын парторганизациин секретарь нүхэр Мельников үгэ абаад, иигэжэ хэлэбэ:

—Парти ба советскэ арадай бузар муухай дайсан, уласхоорондын империализмын агент Берияын харата муухай ябуулганууд тухай дуулаад байхадаа, манай заводой коллектив тон ехээр зэбүүрхэжэ байна. Урбагша Берия хадаа жэгшүүритэ муухай хорото ябуулганануудые хэжэ байгаа. Манай орон дотор коммунистическэ байгуулалтын хэрэгтэ һаад хэхэ, парти ба арад хоёрой нэгэдэлые али болохоор һуларуулха гэжэ оролдоһон байна.

Берияын хэрэгһээ политическэ һургаал абаха, саашанхи ажал ябуулгадаа үнэхөөр хэрэгтэй тобшололнуудые хэхэ шухала байһан тухай ЦК-гэй заабарие хүтэлбэрилгэ болгон бидэнэр һэрэмжээе бүри дээшэлүүлхэ зэргэтэйбди.

Манай орденто заводой коллектив советскэ арадтаяа хамта Коммунистическэ партиие ба тэрэнэй Центральна Комитедые тойрон бүри нигтаар жагсана. Партиин XIX съездын табиһан зорилгонуудые бэелүүлхын түлөө манай заводойхид бүхы хүсэ шадалаа гаргана. Бүхэсоюзна түмэрзамшадай Үдэрэй хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ оролсоод, манай цехын коллектив эршэмтэйгээр хүдэлмэрилжэ байна. Гэбэшье, манай цехын хүдэлмэридэ үшөө олон дутуу дунданууд бии. Ажалай журам һула байһаар, бүтээн гаргадаг продукциин шанарые һайжаруулхын түлөө тэмсэл һулаар ябуулагдана, зарим хүдэлмэришэд ба мастернууд халаанайнгаа нормые дүүргэнэгүй. Эдэ дутуу дунданууд ойрын сагта усадхажа, 1953 оной түсэбые эмхитэй һайнаар дүүргэхэ зэргэтэйбди.

КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй шиидхэбэриие манай заводой коллектив халуунаар дэмжэхэ зуураа, коммунизмын замаар советскэ обществын урагшаа дабшан ябаһые зогсооходо ямаршье хүсэн дэлхэй дээрэ огто байхагүй гэжэ бүгэдын дуулахаар хэлэнэ.

Вагонно механическа цехын фрезеровщик стахановец нүхэр Чернышев үгэ абаад, иигэжэ хэлээ:

—Манай оронийе хүтэлбэрилгэ бата гарта байна. Партиин интерес хадаа арадай интересһээ ямаршье илгаагүй юм гэжэ бидэнэр олон жэлэй дүй дуршэлһөө мэдэнэбди. Урбагша ба арадай дайсан Берияын манай партиин хүтэлбэридэ шурган ороод байһан тухайнь бидэнэр угаа ехэ зэбүүрхэлтэйгээр мэдэжэ абабабди. Бүхы советскэ арад партиин Центральна Комитедэй пленумэй шиидхэбэринүүдые гүнзэгыгөөр һайшаана, партиие ба советскэ правительствые тойрон улам нигтаар жагсана. Би өөрөө партиин ЦК-гэй Пленумэй шиидхэбэриие гүнзэгыгөөр һайшааха зуураа, энэ жэлэй эсэс хүрэтэр гурбан жэлэй даалгабариие дүүргэхэб гэһэн уялга абанаб.

Энэ суглаан дээрэ заводой главна инженер нүхэр Краснов, инструментальна цехын строгальщик СССР-эй Верховно Соведэй депутат нүхэр Курочкин, хүдэлмэришэн Нарежный гэгшэд үгэ хэлэхэ зуураа, КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй саг соонь абаһан эрид шанга хэмжээнүүдые нэгэн һаналтайгаар һайшаажа байһанаа мэдүүлбэ.

Суглаанда хабаадагшад КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй шиидхэбэриие ба СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй тогтоолые бүрин һайшааһан резолюци нэгэн һаналтайгаар баталан абаа.

Б. Шатонов.

☆

Кузбассай шахтёрнуудай үгэ

КЕМЕРОВО, июлиин 14. (ТАСС). Кемеровоуголь трестын «Ягуновская» шахта дээрэ мүнөөдэр суглаан болоо. Шахтернууд арадай дайсан Берияын антипартийна, гүрэндэ эсэргүү гэмтэ ябуулгые элирүүлһэн КПСС-эй Центральна Комитедэй Пленумэй тогтоол тухай партиин Кемеровскэ горкомой секретарь нүхэр Лоскутовай мэдээсэл шагнаба.

Трибуна дээрэ проходчик Руснак гараба. Тэрэ хадаа Иосиф Виссарионович Сталинай наһа бараһанай һүүлээр Коммунистическэ партиин ба Советскэ правительствын хэһэн угаа ехэ хүдэлмэри тухай, өөрынгөө партида ба тэрэнэй ленинско-сталинска Центральна Комитедтэ советскэ хүнүүдэй хизааргүй ехээр инаглан дурладаг тухай хэлэбэ.

—Урбагша Берия мэтын ямаршье дайсад,—гэжэ оратор мэдүүлбэ, — партида манай этигэлые алдуулжа, коммунизм байгуулгын агууехэ замһаа маниие гаргажа шадахагүй юм. Бузар дайсан Бериядэ зэбүүрхэнэбди, дайсанай аашануудта харюу болгон революционно һэрэмжээе дээшэлүүлхэбди, партиин XIX съездын табиһан зорилгонуудые дүүргэхын түлөө улам хүсэтэйгөөр тэмсэхэбди гэжэ манай партиин Центральна Комитедтэ мэдүүлнэбди.

Проходчигуудай бригадир нүхэр Ануфриев, комсомолой комитедэй секретарь нүхэр Худько, шахтын начальник нүхэр Никифоров ба бусад хүнүүд суглаан дээрэ үгэ хэлээ.

Нэгэн һаналаар абаһан резолюци соогоо, горнягууд хадаа арадай дайсан Берияе партиин зэргэнүүдһээ гаргаха тухай КПСС-эй Центральна Комитедэй Пленумэй тогтоолые бүрин һайшаана. Коммунистическэ партиие ба Советскэ правительствые тойруулан зэргэнүүдээ улам нигтаар жагсаахабди, советскэ гүрэнэй хүсэ шадалые шэн зоригто ажалаараа бэхижүүлхэбди гэжэ шахтёрнууд найдуулна.

Олон хүнэй хабаадалгатай суглаанууд Сталинай нэрэмжэтэ, «Северная», № 3—3—БИС шахтануудта, мүн бассейнэй нүүрһэнэй бусад предприятинуудта болобо.

Криворожско горнягуудай зэбүүрхэлэй голос

КРИВОЙ РОГ, июлиин 14. (ТАСС). Партиин ба советскэ арадай бузар дайсан, уласхоорондын империализмын агент Берияын бузар ябуулганууд Криворожьеын ажалшадые угаа ехээр зэбүүрхүүлээ. Шахтанууд, заводууд, шэнэ барилганууд дээрэ олон хүнүүдэй хабаадалгатай суглаанууд болоно, тэдэнэр советскэ хүнүүдэй нэгэдэлэй, Коммунистическэ партиие ба Советскэ правительствые тойрон тэдэнэй нигтаар жагсаһанай хүсэн түгэлдэр демонстраци болоно.

Карл Либкнехтын нэрэмжэтэ руднигай горнягуудай суглаан дээрэ үнинэй хүдэлмэришэн нүхэр Букало үгэ абаба.

—Буржуазна бузар хүлһэншэ Берия,—гэжэ тэрэ мэдүүлбэ,—коммунизм тээшэ урагшаа манай илалтатайгаар дабшалтада һаад хэхые һэдэбэ. Горнягууд бидэнэр авантюрист Берияын гэмтэ ябуулгануудые усадхалгада шэглүүлэгдэһэн Коммунистическэ партиин ба Советскэ правительствын хэмжээнүүдые халуунаар һайшаанабди.

Залуу горняк, скреперэй машинист В. Черный иигэжэ хэлэбэ:

—Бузар дайсан Берия өөрынгөө гэмтэ ябуулгануудаар олонациональна Советскэ Союзай арадуудай хоорондо хэрэлдээ үүдхэхэ, социализмын ба демократиин лагериие һуларуулха зорилготой байгаа. Бузар дайсанай хорото аашанууд Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй һэрэмжэтэй байһанай ашаар үгы хэгдээ.

Нэгэн һаналаар абаһан резолюци соогоо Карл Либкнехтын нэрэмжэтэ руднигай горнягууд КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй шиидхэбэриие, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй тогтоолые халуунаар һайшааба, Коммунистическэ партида ба Советскэ правительствода хизааргүй үнэн байдаг тухайгаа, табадахи табанжэлые болзорһоонь урид дүүргэлгэдэ бүхы хүсэеэ үгэхөөр бэлэн байһан тухайгаа мэдүүлбэ.

СССР-эй арадуудай хани барисаае нюдэнэй сэсэгы мэтээр сахин хамгаалхабди

ТБИЛИСИ, июлиин 14. (ТАСС). КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй дүнгүүдтэ зорюулагдаһан ехэ суглаанууд Грузиин предприятинууд ба эмхи зургаануудта, колхозууд ба совхозуудта боложо байна. Суглаануудта хабаадагшад партиин ба арадай бузар дайсан Берияын антипартийна, гүрэндэ эсэргүү гэмтэ ябуулгануудые болюулхын тулада партиин Центральна Комитедэй саг соонь абаһан эрид шанга хэмжээнүүдые нэгэн һаналтайгаар һайшаана.

Тбилисскэ торго нэхэлгын фабрикын коллективэй суглаан дээрэ олон станок дээрэ хүдэлмэрилдэг бүд нэхэгшэ Н. Микеладзе үгэ хэлэбэ.

—Эхэ орондоо урбагша, уласхоорондын империализмын агент Берия советскэ арадай түүхэтэ туйлалтануудта доботолхо, Коммунистическэ партиин нэгэдэлые, советскэ гүрэнэй хүсэ шадалые эбдэхэ, манай ороной арадуудай хоорондо хэрэлдээ үүдхэхэ гэжэ һэдэбэ. Бидэнэр уласхоорондын капиталай энэ зарсын бузар ябуулгануудые саг соонь элирүүлһэн КПСС-эй Центральна Комитедтэ гүн гүнзэгы баясхалан хүргэнэбди.

Түрэл Коммунистическэ партиие, тэрэнэй Центральна Комитедые ба Советскэ правительствые тойрон улам нигтаар жагсахабди, политическэ һэрэмжээе дээшэлүүлхэбди, партиин XIX съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө улам зоригтойгоор тэмсэхэбди.

Олон зуугаад хүдэлмэришэд, инженернүүд, технигүүд ба албахаагшад Кутаисска автомобильна заводой коллективэй суглаан дээрэ байлсаба. Сугларагшадай һанал бодолые мэдүүлэн, наладчик Ш. Жоржолиани иигэжэ хэлэбэ:

—Өөһэдынгөө бүхы илалтануудаар ба туйлалтануудаар советскэ арад Коммунистическэ партидаа уялгатай юм. Манай Эхэ ороной ба арадай демократиин оронуудай амжалтанууд манай орондо коммунистическэ байгуулалтые али бүхы аргаар эбдэхын тула өөрынгөө агентурые эдэбхитэй болгоһон гадаадын империалистнуудай хоро шара бусалгана. Гэбэшье, хүн түрэлтэнэй дайсадай бузар аашанууд буруу һүрэбэ. Коммунистическэ партиин зааһан замаар урагшаа илалта түгэлдэр дабшалтые манай зогсоожо хэншье, хэзээдэшье шадахагүй. Партиин хүтэлбэри доро коммунизмын бүрин илалта туйлахабди.

Сталинай нэрэмжэтэ Батумска нефть болбосоруулгын заводой коллективэй суглаан дээрэ хүдэлмэришэн М. Пагава зүрхэ долгилмо үгэ хэлэбэ.

—Батумска нефтянигууд бидэнэр,—гэжэ тэрэ хэлэбэ,—гадаадын капиталай хүлһэншэ Берияын дайсан харша ябуулгануудые саг соонь, эрид шангаар элирүүлһэнэйнь түлөө Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедтэ халуун баясхалан хүргэнэбди. Энэ бузар авантюрист, манай Эхэ ороной бузар хорото дайсан манай арадуудые хоорондонь хэрэлдүүлхые хүсэһэн байгаа. Агууехэ ород арадтай, олонациональна манай ороной бусад арадуудтай хани барисаагаа улам бэхижүүлхэбди, коммунизм байгуулгын асари ехэ программые амжалтатайгаар бэелүүлгэдэ өөрынгөө бүхы творческо эршэ хүсые элсүүлэн эмхидхэхэбди.

Бурят-Монголой зооветеринарна институт энэ жэл ветеринарна 44 мэргэжэлтэдые гаргаба. Тэдэнэй дунда Д. В. Лошкарев, Г. П. Щербаков, К. С. Кисенков гэгшэд онсо шалгараа гэһэн дипломуудые абажа гараа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: институт дүүргэгшэд директор, ветеринарна наукануудай доктор В. Р. Филипповтэй хөөрэлдэжэ байна. (Зүүн гарһаа) П. Михайлов, Д. Лошкарев, А. Кречетов, Г. Щербаков, В. Филиппов, К. Кисенков.

А. Мантасвай фото.

ХЭЖЭНГЫН АЙМАГТА

ХАРГЫН ЗАҺАБАРИЛГА ДЭЭРЭ

Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд, хамта 79 хүн харгы заһабарилгада гаража, хоёр үдэрэй турша соо Чесанын МТС-һээ зүүлжээ 2 километр утатай шэнэ һайн харгы хэбэ.

Энэ хүдэлмэриин үедэ комсомолецуудай хүсөөр 765 тэргэ элһэн адхагдаһан байна.

ШЭНЭ МАШИНАНУУДЫЕ АБАБА

Советскэ сомоной «Зургаанай зам» колхоз түсэбһөө гадуур 10 тонно нооһо гүрэндэ тушаажа, «ГАЗ-51» гэжэ маркын 2 автомашина абаба.

Мүн тэрэшэлэн Энгельсын ба Тельманэй нэрэмжэтэ колхозууд машинануудые абаа.

ЗАЛУУШУУЛАЙ ВОСКРЕСНИК

Набшаһата тэжээл бэлэдхэхэ воскресник һаяхан Чесанын сомоной комсомольско организаци үнгэргөө.

Тус вокреснигтэ хамта 22 залуушуул хабаадажа, 32 центнер набшаһата тэжээл бэлдээ. Тэрэнь тэндэхи колхоздо үгтэхэ юм.

ҺУРАЛСАЛАЙ ШЭНЭ ЖЭЛДЭ БЭЛЭДХЭЛ

Хэжэнгын дунда һургуули (директорынь нүхэр Е. Б. Балтахинов) үбэлэй үедэ түлихэ 1100 кубометр түлеэ бэлдэжэ, һургуулиингаа газаа шэрэһэн байна.

Мүн тэрэшэлэн Кировэй, Молотовой, Тельманэй ба Чесанын долоон жэлэй һургуулинууд үбэлдөө хүрэхөөр түлишэ һургуулиингаа газаа шэрэжэ асараа.

ШЭНЭ АЙЛНУУД ТҮБХИНЭБЭ

Һаяхан Татарска республикаһаа айлнууд гэр бүлөөрөө нүүжэ ерээ. «Зургаанай зам» колхоздо 10 бүлэ, «Манай ажал» колхоздо 11 бүлэ айлнууд буужа, тэдээндэ тусгаар бэлдэһэн гэрнүүдтэ орожо түбхинэбэ.

Тэдэнэртэ һааха үнеэд, огородой газар үгтэнхэй.

Цырен-Даша Базарсадуев.

Ажалай үнэтэ саг алмана

Улан-Удын Ленинэй орденто паровозо-вагонно заводой булад хайлуулгын цехын коллектив ажалай үнэтэ саг алмахын түлөө тэмсэнэ. Энэ цехын булад хайлуулагша нүхэр Казаировай хүтэлбэрилдэг бригада булад хайлуулгые болзорһоон 1 час 45 минутаар уридшалан гаргажа, ажалай горьтойхон сагые алмаһан байха юм.

Тэрэшэлэн нүхэр Казаировай бригадаһаа жэшээ абажа, Цуканов, Воробьев гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг бригаданууд июлиин түрүүшын үдэрнүүдтэ хори гаран иимэ үндэр амжалта туйлаһан байна.

Мүнөө булад шудхагшад түмэрзамшадай Бүхэсоюзна һайндэрэй хүндэлэлдэ ажалайнгаа бүтээсые улам дээшэлүүлхын түлөө оролдосотойгоор ажаллажа байна.

Т. Семенов.

Стахановскаар ажаллана

Улан-Удын мяха-консервын комбинадай консервын заводой коллектив июль һарын түрүүшын үдэрнүүдһээ эхилжэ, сүүдхэ бүхэнэйнгөө даалгабари үлүүлэн дүүргэнэ. Мүнөө түсэбһөө гадуур 10 мянган банка консервэ үйлэдбэрилэгдөө.

1953 оной 6 һарын дүнгүүдээр заводой олонхи хүдэлмэришэд хахад жэлэйнгээ үйлэдбэриин даалгабариие 30—40 процентээр үлүүлэн дүүргэө. Мүнөө тэдэнэр улам зоригжолтойгоор хүдэлмэрилжэ байна. Жэшээлхэдэ, мяха шулагшад Дудукова, Брянская, Перевалова болон бусад үдэрэйнгөө даалгабариие хододоо 150—170 процент эрхим шанартайгаар дүүргэнэ. Эдэ түрүүшүүл түүхэй эд арьбалхын түлөө мүрысөөндэ оролсоод, бусадта жэшээ харуулан хүдэлмэрилнэ.

Эндэ ганса нэгэн хүдэлмэришэд стахановскаар ажаллана бэшэ, эрхимээр хүдэлмэрилдэг бригаданууд халаанууд олон бии. Нүхэр Павлуцкиин хүтэлбэрилдэг бригада үдэр бүхэндэ түсэбһөө гадуур 3—5 тонно мяха шулана. Шулаһан мяханайнь шанар һайн.

Мүнөө тус заводой коллектив июль һарынгаа үйлэдбэриин даалгабариие холо үлүүлэн дүүргэхын түлөө тэмсэжэ байна.

Н. Святогор.

Загаһашад квартальна түсэбөө дүүргэбэ

Кабанскын аймагай колхозууд загаһа барилгаар хоёрдохи кварталай түсэбые дүүргэлгэдэ һайн амжалтануудые туйлаба.

Жэшээлхэдэ, Посольско сельсоведэй «Байкал» гэжэ колхоз загаһа барилгаар һайн амжалта туйлажа июниин 30-най байдалаар түсэбһөө гадуур 162 пүд омуль гүрэндэ тушаагаа. Нүхэр Гашевай хүтэлбэрилдэг бригада июнь һарынгаа түсэбые 170 процент, нүхэр Буторинай бригада —160 процент дүүргээ.

Мүн Карл Марксын нэрэмжэтэ загаһа барилгын колхозой гэшүүд эдэбхитэйгээр хүдэлмэрилжэ, хоёрдохи кварталайнгаа түсэбые 120 процент дүүргээ. Эндэ нүхэр Васильевай, Баиновай ба Алганаевай хүтэлбэрилдэг бригаданууд һайн амжалтануудые туйлаа.

Мүнөө загаһашад гурбадахи кварталай түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ гэжэ социалистическэ мүрысөөндэ оролсоод, эдэбхитэйгээр хүдэлмэрилжэ байна.

А. Бусурманов.

МЕХАНИЗАТОРСКА КАДРНУУДЫЕ ОЛООР, ҺАЙНААР БЭЛЭДХЭХЭ

Модо бэлэдхэлэй предприятинуудтахи хүсэ ехэтэй техникые гүйсэдөөр, зүбөөр ашаглахын тула һайн мэргэжэлтэй механизаторска кадрнуудые саг соонь, олоор бэлэдхэхэ бэгээшэ тон шухала.

Намар-үбэлэй модо бэлэдхэлэй сезон хүрэтэр гурбан һара шахуу үлэжэ байна. Энэ болзор соо модо бэлэдхэлэй предприятинууд сезондо бэлэдхэлгые гүйсэд дүүргэхэ ёһотой.

Энэ жэлэй турша соо «Забайкаллес» комбинадай курсовой базада түсэбэй ёһоор 2392 хүн, тэрэ тоодо 1770 механизаторска кадрнууд бэлэдхэгдэхэ гэжэ хараалагдаһан байгаа.

1952 оной туршада «Бурмонголлес» трестын зарим предприятинууд механизаторска кадрнуудые бэлэдхэхэ түсэбөө үлүүлэн дүүргээ. Жэшээлхэдэ, Шулуутайн леспромхозой түмэр харгы дээрэ хүдэлмэрилхэ механизаторска кадрнуудые бэлэдхэхэ түсэб 270 процент ба мэргэжэлтэй бусад кадрнуудые бэлэдхэхэ түсэб 122 процент дүүргэгдэһэн байна. Гадна, паровозой машинистнуудай туһалагшадые, мотовозой жолоодогшод ба крановщигууд олоор бэлэдхэгдээ һэн.

Мүн Хандагатайн леспромхоз механизаторска кадрнуудые бэлэдхэхэ түсэбөө 114 процент, Баруун-Тарбагатайн леспромхоз 200 процент дүүргэһэн байгаа.

Механизаторска кадрнуудые һайнаар ба олоор бэлэдхэхэ хэрэгтэ анхаралаа ехээр хандуулһан предприятинууд модо бэлэдхэлэй сезонно түсэбые саг болзор соонь дүүргэдэг гэжэ хэндэшье мэдээжэ.

Гэхэтэй хамта, механизаторска кадрнуудые бэлэдхэхэ хэрэгтэ зарим леспромхозуудай хүтэлбэрилэгшэд анхаралаа тон багаар хандуулна. Энэ шухала хэрэгые тоодоггүй, курсада үсөөн хүнүүдые эльгээдэг, эльгээһэн хүнүүдтээ зохихо материальна туһаламжа үзүүлдэггүй хүтэлбэрилэгшэд «Забайкаллес» комбинадай системэдэ үшөөл олон. Кадрнуудаар дутамаг дээрэһээ боложо зарим предприятинууд модо бэлэдхэлэй сезонно түсэбөө дүүргэнгүй үлэдэг. Жэшээлхэдэ, 1952 ондо Сэлэнгын леспромхоз механизаторска кадрнуудые бэлэдхэхэ түсэбые 12 процент, Черемуховско леспромхоз—27, Итанцын леспромхоз—28 процент дүүргэһэн байгаа. Энэ ушарһаа тус леспромхозуудта бии байгаа хүсэтэ механизмууд гүйсэд ашаглагдаагүй. Тиимэһээ модо бэлэдхэлэй сезонно түсэб дүүргэгдээгүй һэн.

1952 оной туршада «Бурмонголлес» трест түсэбэй ёһоор 950 электрохюрөөгэй мотористнуудые бэлэдхэхэ байһан аад, миил 337 хүниие бэлэдхэһэн байна. Тиихэдэ электромеханигуудые бэлэдхэлгэ 50 процент дүүргэгдээ. 30 бульдозеристнүүд бэлэдхэгдэхэ байһан аад, миил 4 хүн бэлэдхэгдэһэн байна.

Механизаторска кадрнуудые бэлэдхэлгын хангалтагүйһөө боложо, зарим леспромхозууд шофёрнуудаар ба трактористнуудаар дутана. Тиимэһээ Черемуховско, Хандагайн ба Хориин леспромхозуудта автомашинануудые бүхэли сүүдхэ соо ашаглахын орондо арай гэжэ нэгэ халаан соо ашаглана.

Эдэ леспромхозуудай директорнүүд Языков, Корягина, Якищенок гэгшэд механизаторска кадрнуудые бэлэдхэлгэдэ нёдондо жэлэйнгээ дутагдалнуудһаа зохихо тобшолол хээгүй, харин тэдэ дутагдалнуудаа дабтажа байна. Черемуховско ба Шулуутайн леспромхозууд модо зөөхэ машинануудта 50—50 шофёрнуудые бэлэдхэхэ байһан аад, оройдоо 10—10 хүниие курсада эльгээгээ. Хориин ба Хандагатайн леспромхозууд трактористнуудай курсада нэгэшье хүниие мүнөө болотор эльгээгээдүй байһаар.

Баргажанай, Курбын ба Итанцинн леспромхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй курсада эльгээһэн хүнүүдтээ салин хүлһыень саг соонь эльгээдэггүй дээрэһээ курсантнууд һургуулияа хаяжа, салиндаа өөһэдөө ошохо баатай болоно. Энэ хэрэгтэ Итанциин леспромхозой главна бухгалтер нүхэр Бугословский, Курбын леспромхозой директорые кадрын талаар орлогшо нүхэр Борхоноев гэгшэд тон харюусалгагүйгөөр хандана.

Механизаторска кадрнууд «Забайкаллес» комбинадай курсовой базада, БМАССР-эй Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерствын һургуулинуудта, мүн автоһургуулида бэлэдхэгдэнэ. Эдэ һургуулинуудай гол дутагдалнууд юуб гэхэдэ, республикын ой модоной промышленностиин стахановецууд, жэшээлхэдэ, Хандагайн леспромхозой электрохюрөөшэн нүхэр Костроминой, тракторист нүхэр Потолицинай, Эрнйскэ леспромхозой шофёр Сапего ба автопогрузчик нүхэр Шевелевэй ажалай түрүү дүй дуршэл һайнаар шудалагданагүй, тэрэниие олоной шадабари болгохо гэһэн оролдолго гаргагдаһагүй.

Мэргэжэл багатай хүдэлмэришэдэй мэргэжэлыень дээшэлүүлхэ, зарим хүдэлмэришэдые хоёр мэргэжэлтэй болгохо талаар модо бэлэдхэлэй предприятинуудта ямаршье хэмжээ абтанагүй.

«Забайкаллес» комбинадай хүтэлбэрилэгшэд харьяата предприятинуудтаа командировкоор гарахадаа, тэндэ механизаторска кадрнуудые ямараар бэлэдхэжэ байһан тухай һонирходоггүй байна.

Черемуховско, Итанцын ба Хандагатайн леспромхозуудта ФЗО-гэй һургуулинуудые дүүргэжэ ошоһон залуу хүдэлмэришэдтэ хүдэлмэриин таатай зохид услови байгуулагдаагүй.

Энэ жэлдэ механизаторска кадрнуудые бэлэдхэхэ түсэбые саг болзор соонь амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө ой модоной промышленностиин предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд эрид шанга хэмжээ абаха зэргэтэй.

А. Дейнеко.

ҮБҺЭ САБШАЛГА ХУРЯАЛГА ХОЁРЫЕ ЗЭРГЭ ЯБУУЛХА

Хамнигадайн МТС-эй харьяата колхозууд гээгдэлтэй

Артельнүүдтэй баталһан договоройнгоо ёһоор Кударын аймагай Хамнигадайн МТС мүнөө жэлдэ харьяата колхозуудайнгаа 4500 гектар сабшалангай үбһэ хуряаха, 1400 тонно силос дараха ёһотой юм. Хамнигадайн МТС договороо дүүргэхэ арга боломжотой. Эндэ 38 тракторна сенокосилка, 7 тракторна тармуур, 5 силорезкэнүүд бии.

Гэбэшье, үбһэ хуряалгын түрүүшын үдэрнүүдһээ эдэ машинанууд мүртэйгөөр хүдэлмэрилжэ эхилээгүй байһаар. Ленинэй, Хрущёвой нэрэмжэтэ, «Заря», «Красное Знамя», «Баян Булаг» гэжэ колхозуудта хүдэлмэрилхэ тракторна агрегатууд сабшалан дээрээ мүнөө хүрэтэр гараадүй, эдэ агрегадуудай зариманиинь МТС-эй территори соо байһаар. Жэшээнь, Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо хүдэлмэрилхэ нүхэр Цырендоржиевай хүтэлбэрилдэг тракторна бригадын сенокосилкын агрегат мүнөө хүрэтэр хүсэд заһабарилагдаагүй. Хэрбээ нёдондо энэ МТС-эй хүсөөр тус колхозой 250 гектар сабшалан хуряагдаха ёһотой аад, оройдоо 12 гектар сабшагдаһан байгаа. Теэд нёдондонойнгоо алдуунуудые энэ МТС дахин дабтана.

Тус МТС-эй территори соо бидэнэрэй орохододо «Баян-Булаг» гэжэ колхозһоо ерэһэн тракторна сенокосилкын машинистнууд эбдэрхэй сенокосилкын дэргэдэ «энэ сенокосилка бидэнэртэ хэрэггүй, шүрэб, гайкануудын гээгдэшэнхэй, тоһорогдоогүй» гэлдэжэ, МТС-эй участково механик Куликалов, механик-тракторщик Бадмаев гэгшэдтэй бухаа ехээр буляалдажа байгаа һэн. Тэндөөшье энэ сенокосилка заһабарилагдаагүй аад, харин бэлэн болоо гэжэ мэдээндэ оруулагдахаһаа бэшэ, ойроошье хүртөөгүй байгаа. МТС-эй механигууд Бадмаев, Курикалов ба Фролов гэгшэд үбһэ хуряалгынгаа машинануудай заһабарилгые эрхим шанартайгаар үнгэргэхын хойноһоо оролдоогүй аад, эбдэрхэй машинаяа машинистнуудта «түлхижэрхихэ» гэһэн байна юм.

Мүнөө силос дараха тон шухалатай үе байна. Гэхэтэй хамта, энэ хүдэлмэри тус МТС-эй харьяата колхозуудта эмхидхэгдээгүй байһаар. Энэ МТС-эй 5 силосорезкэнүүдэй дүрбэниинь МТС-тээ хэбтэһээр. Мүн тракторна тармуурнууд ба үбһэ хуряалгада хэрэглэгдэхэ бусад машина зэмсэгүүд хүдэлмэрилхэ газартаа абаашагдаагүй байна.

Энэ юу харуулнаб гэхэдэ, тус МТС-эй хүтэлбэрилэгшэд Воробьев, Петров гэгшэдэй үнгэрэгшэ жэлэйн шэнги тэжээл бэлэдхэлэй хүдэлмэридэ мүртэйгөөр хабаадалсахагүй, МТС колхоз хоёрой хоорондо баталагдаһан договорые дүүргэхын түлөө оролдолго хүсэеэ гаргахаяа бодосэдэггүй, «тиигэд гээд лэ үнгэрэө бэзэ» гэһэн һанал бодолтой байһаниинь гэршэлнэ. Эгээл тиимэһээ Иволгын механизаторнуудай сэмэл бэшэгшье энэ МТС-эй механизаторнуудай дунда зүбшэн хэлсэгдээгүй байна бшуу.

Шара-Голой сельсоведэй XIX партсъездын нэрэмжэтэ томодхогдоһон колхоз (правлениинь түрүүлэгшэ нүхэр Шадрин) үбһэ хуряалгын хүдэлмэриие муу бэшээр эмхидхэһэн болобошье, ажалай журам һайнаар табижа шадаагүй. Энэ колхозой үбһэ хуряалгада хүдэлэгшэд ажалдаа орой гарана, эртэ бусана. Жэшээнь, июлиин 9-нэй үдэр тарянажалай № 4 бригадын гэшүүд «Хаян» гэжэ сабшалангай участогта үдэрэйнгөө хүдэлмэриие үглөөнэй 10 час үнгэржэ байхада эхилээ. Юуб гэхэдэ, тус бригадын гэшүүдэй олонхинь хүдэлмэридөө үдэрөөр, хэдэн километрын газарһаа ябажа байха юм. Тиимэһээ тэдэнэр гар хажуураар үдэрэй 0,50 гектар сабшаха байгаа һаа, миил 0,20—0,25 гектар сабшанад.

Гадна, колхозой парторганизаци үбһэшэдэй дунда агитационно-ойлгуулламжын хүдэлмэри ябуулнагүй. «Хаян» гэжэ 30 гаран үбһэшэдэй хүдэлмэрилдэг газарта нэгэшье агитатор хүдэлмэрилнэгүй, газетэ, журналнууд асарагданагүй, показателиин доска үгы. Хамнигадайн МТС-эй нүхэр Унагаевай хүтэлбэрилдэг № 9 тракторна бригадын үбһэ сабшадаг агрегадай механизаторнуудай ба колхозникуудай байдаг гэр заһабарилагдаагүй.

Иимэ байдал саашадаа тэсэхын аргагүй. Үбһэшэдые халуун анхаралаар хүреэлжэ, даалгабаринуудаа тэдэнэй үдэр бүри дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхэ ябадал хангаха хэрэгтэй.

Кударын сельсоведэй Хрущёвой, Шара-Голой сельсоведэй Калининай нэрэмжэтэ колхозууд аймаг соогоо томохон малажалтай колхозууд юм. Үбһэ хуряалгые үргэн далайсатайгаар ябуулхын орондо энэ хоёр колхоз юу хүлеэнэб, ойлгогдоногүй. Калининай нэрэмжэтэ колхозойхид (правлениинь түрүүлэгшэ нүхэр Жамьянов, парторганизациинь секретарь нүхэр Гылыкпылов), Ехэ-Кударын МТС-эй тракторна сенокосилкын 2 агрегадта найдашанхай. Эндэ нэгэшье гар хажууршан хүдэлмэридэ табигдаагүй, колхозой олонхи гэшүүд гэртээ һуунад. Гэбэшье, тус колхозой сабшалангай газар машинаар сабшахада таарамжагүй, шугы бургааһатай юм.

Хрущёвой нэрэмжэтэ колхозой правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Г. Громов «ногооной ургахые хүлеэжэ һууна». Июлиин 13 болотор эндэ үбһэ хуряалгын нэгэшье машина хүдэлмэрилөөгүй. МТС-һээ асарагдаһан 3 тракторна сенокосилка колхозой конторын урдуур жэрылдэжэ байһаар.

Мүн иимэрхүү дутагдалнууд «Баян Булаг» колхоздо үзэгдэнэ. Үбһэ хуряалгын хүдэлмэриие энэ колхоз мүнөө хүрэтэрөө эхилээдүй.

Үбһэ хуряалгын түрүүшын үдэрнүүдэй дутагдалнуудые ябууд зайсуулхын түлөө аймагай Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй управлени зохихо хэмжээ абаха ёһотой.

Б. Дымбрылов, манай корр.

Иволгын аймагай «8-ое марта» колхозой морин сенокосилкын машинистка Наталья Андроновна Калашникова үдэр бүриингөө нормые үлүүлэн дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: машинистка Наталья Калашникова хүдэлмэрилжэ ябана.

С. Марковай фото.

Үбһэ хуряалгада олоороо гараба

ЗАИГРАЕВО. (**Манай корреспондентһээ**). Дээдэ-Илькын сельсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ колхоз аймаг соогоо эгээн түрүүлэн үбһэ хуряалгын хүдэлмэри эхилбэ. Энэ колхоздо үбһэ хуряалгын хоёр бригаданууд хүдэлмэрилнэ. Хамта дээрээ 120 колхозникууд ниитын малда тэжээл бэлэдхэнэ.

Калим Зубакинай хүтэлбэрилдэг нэгэдэхи бригада һүүлэй табан хоног соо хэдэн гектар газар сабшажа, 600 центнер һайн шанартай үбһэ хуряажа абаа. Сенокосилкын машинистнууд Георгий Шигин, Алексей Зубакин гэгшэд үдэр бүри нормоёо 120—150 процент дүүргэнэ. Тракторна ба морин сенокосилкануудаар сабшажа болохоор бэшэ буртаг газарнуудта гар хажууршад сабшана. Колхозникууд Наталья Батова, Ольга Иванова, Вера Киргизова болон бусад үдэр бүри 0,60 гектар сабшана, нормонь 0,40 гектар юм. Энэ бригадын гэшүүд хүдэлмэриин 30 үдэр соо 5000 центнер һайн шанартай үбһэ хуряаха уялга абанхай.

Мүн нүхэр Вишняковой хүтэлбэрилдэг хоёрдохи бригада нэгэдэхиһээ гээгдэнэгүй. Энэ бригадын гэшүүд М. Зубакин, Г. Зубакин, И. Вставский, П. Козулин болон бусад эрхим ажалай үльгэр жэшээ харуулан хүдэлмэрилнэ. Энэ бригадада 400-гаад центнер һайн шанартай тэжээл бэлэдхэгдэнхэй.

Ниитын малажалда тэжээл бэлэдхэхэ түсэбые амжалтатайгаар дүүргэхын тулада колхозникуудай эдэбхи үүсхэлые дээшэлүүлхэ, тэжээл бэлэдхэлэй хүдэлмэридэ бүхы колхозникуудые хабаадуулха шухала гэжэ ойлгоһон энэ колхозой правлени ба партийна организаци бүхы хүнүүдээ үбһэ хуряалгада гаргаһан байна. Гадна, гэрэй эзэн эхэнэрнүүд, һургуулиин үхибүүд, хүдөөгэй интеллигенци энэ хүдэлмэридэ хабаадуулагдана.

Үбһэ хуряалгада ябаһан колхозникуудай дунда 9 агитаторнууд хүдэлмэрилнэ. Тэдэнэр «дайшалхы хуудаһануудые» гаргана, хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэнэ, колхозникуудта газетэнүүдые уншажа үгэнэ. Жэшээнь, агитатор Ф. Вставский хоёрдохи бригадын гэшүүдтэ арадай дайсан Берияын антипартийна ба гүрэндэ эсэргүү хорото ябуулганууд тухай мэдээсэл хэһэн байна. Мүн нэгэдэхи бригадада энэ агитатор уласхоорондын байдал тухай элидхэл хэбэ.

Тус колхозой партийна организациин секретарь нүхэр Закиров недели соогоо нэгэ дахин агитаторнуудай зүблөө татажа, удаадахи недели соо хэгдэхэ тематика баталдаг ба агитаторнуудай дүй дүршэлөө андалдаха ябадал эмхидхэдэг юм. Иигэжэ Сталинай нэрэмжэтэ колхозой правлени ба партийна организаци ниитынгээ малда бүдүүн ба шэмэтэ тэжээл бэлэдхэхэ түсэбые дүүргэхын түлөө бүхы хүсэеэ элсүүлнэ.

Б. Ширеторов.

Машинистнууд нормоёо үлүүлэн дүүргэнэ

Сэлэнгын аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоз зургаа мянга гаран малтай, 1560 гектар сабшалантай юм. Энэ жэлдэ тус колхоз 35600 центнер бүдүүн тэжээл, тэрэнэй 15600 центнерынь үбһэ бэлэдхэхэ ёһотой юм.

Энэ жэлдэ сабшалан дээрэнь ногоон һайнаар ургаа. Тус колхозой гэшүүд үбһэ хуряалгада һайн бэлэдхэлтэйгээр ороод, энэ хүдэлмэриие муу бэшээр ябуулжа байна. Үбһэ хуряалгын түрүүшын үдэрһөө эхилээд колхозникууд, машинистнууд бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлмэрилнэ. Колхозник Зиновей Фетишенко гар хажуураар үдэр бүри 0,84—0,90 гектар сабшана. Мүн энэ колхозой сабшалан дээрэ хүдэлмэрилдэг Сухын МТС-эй үбһэ хуряалгын тракторна агрегадуудай машинистнууд Геннадий Круглов, Николай Коломин, Геннадий Смирнов, Василий Киргизов гэгшэд үдэр соо 22 гектар хүрэтэр үбһэ сабшана.

В. Бадашкеев.

Барилгын материалнуудые һайн шанартайгаар, ехээр үйлэдбэрилхэ

Арадай ажахын ургажа байгаа хэрэглэлнүүдые хангахын тула табанжэл соо барилгын гол материалнуудые улам ехээр үйлэдбэрилхэ гэжэ 1951—1955 онуудта СССР-ые хүгжөөхэ табадахи табанжэлэй түсэб тушаа партиин XIX съездын директивэнүүд дотор харааалагдаһан байна.

Партиин энэ заабариие хэрэг дээрэнь бэелүүлхын тула барилгын материалнуудые үйлэдбэрилэн гаргадаг манай республикын зарим предприятинууд энэ жэлэй түрүүшын хахадта зарим тэды амжалтануудые туйлаа. Жэшээлхэдэ, Дээдэ-Берёзовкын черепицын заводой коллектив черепицэ үйлэдбэрилгөөр хахад жэлэйнгээ түсэбые 158 процент дүүргэжэ, город соо баригдажа байһан шэнэ гэрнүүдые черепицээр дутамаггүйгөөр хангажа шадаһан байна.

Мүн Шулуутын извёстково заводой, барилгын материалнуудые үйлэдбэрилхэ Заиграйн комбинадай коллективууд үнгэрэгшэ хахад жэл соо муу бэшээр хүдэлмэрилөө.

Гэхэтэй хамта, манай республикын Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи барилгын материалнуудай управлениин олон предприятинууд хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилнэ. Тэдэнэр республика соогоо баригдажа байһан ажаһуудалай, культурно-гэгээрэлэй болон бусад гэр байрануудые барилгын материалаар хүсэд хангканагүй.

Дээдэ-Берёзовкын хирпиисын завод хахад жэлэйнгээ түсэбые миил 63,3 процент дүүргэжэ, шэнэ барилгануудта аяар 3 миллионһоо үлүүтэй хирпиисэ дутуу үгэбэ. Энээнһээ боложо, Улан-Удэ городто баригдажа байһан гэрнүүдэй барилга ехээр һаатажа байна. Тус заводой директор нүхэр Титов, главна инженер нүхэр Канонко гэгшэд ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ, заводто бии байһан механизмуудые дүүрэн ашаглаха, хүдэлмэришэдэй ажалай журамые һайжаруулхын түлөө ямаршье хэмжээ абанагүй.

Барилгын материалнуудай управлениин предприятинууд барилгануудта хэрэглэгдэхэ шулуу, элһэ, хайр, извёстко гэхэ мэтын материалнуудые хангалтагүйгөөр үйлэдбэрилнэ. Шулуу абаха карьернууд гуримгүйгөөр ашаглагдана, организацинууд дуратай газарһаа ошоод лэ, хэрэгтэ хэрэггүй шулуу асардаг байна. Шулуу, элһэ малталга механизацилагданагүй.

Шулуутын извёстково завод хахад жэлэйнгээ түсэбые тоогойнь талаар дүүргэбэшье, шанар муутай извёстко гаргана. Заримдаа энэ заводһоо асарһан извёсткын 40 процент шахууһь сагаан шулуун байдаг. Извёсткын шанарые һайжаруулхынь түлөө барилгын организацинууд энэ заводой хүтэлбэрилэгшэдэй урда олон дахин эрилтэнүүдые хэһэн байгаа. Теэд заводой директор нүхэр Крюков извёсткын шанар һайжаруулха талаар бодото хэмжээ абанагүй.

Мүнөө байгаа извёстко үйлэдбэрилдэг предприятинууд барилгын организацинуудай ба хүн зоной эрилтые хангажа шаданагүй. Шулуута, Еловка ба бусад газарнуудта извёсткын запас тон ехэ юм. Теэд, Барилгын материалнуудай управлени эдэ запасуудые ашаглажа, извёстко ехээр малтаха, энэ хүдэлмэриие механизацилха талаар зохихо хэмжээ абанагүй.

Шэнэ барилгануудта һайн шанартай модон ба хюрөөдэгдэһэн материалнууд ехээр хэрэглэгдэнэ. Теэд, барилгын материалнуудай Еловскын, Заиграйн комбинадууд барилгын организацинуудые тус материалнуудаар саг соонь гүйсэд хангажа шаданагүй. Эдэ хоёр комбинадай коллективүүд хахад жэлэй туршада олон зуун кубометр модо ба хюрөөдэгдэһэн материалнуудые городой шэнэ барилгануудта дутуугаар үгэһэн байха юм.

Мүн Улан-Удын модоной завод барилгын организацинуудта муу шанартай модо ба хюрөөдэгдэһэн материалнуудые үгэнэ. Мүн иимэрхүү баримтанууд паровозо-вагонно заводой модо үйлэдбэрилгын цехтэ, Сэлэнгын модо хюрөөдэлгын заводто үзэгдэдэг байха юм.

Барилгын материалнуудые үйлэдбэрилдэг предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд, партийна, профсоюзна организацинууд һарын эхилхэһээ хойшо предприятинуудаа жэгдээр хүдэлмэрилүүлжэ шаданагүй, бии байһан механизмуудые гүйсэд дүүрэн ашагланагүй, түрүү стахановецуудай дүй дүршэлые хүдэлмэришэдэй дунда нэбтэрүүлжэ, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхын түлөө хүдэлмэришэдэй дунда эмхидхэлэй болон ниитэ-политическэ хүдэлмэри һулаар ябуулна.

Манай республикын нютагуудаар барилгада хэрэглэгдэхэ модон, шабар, шулуун, извёстко гэхэ мэтын зүйлнүүд ехэ юм. Теэд, тэрэнэй запасуудые элирүүлжэ ашаглахын тула, аймагуудай советскэ ба ажахын организацинууд ёһотой анхарал хандуулнагүй. Жэшээнь, Зэдын аймагта хирпиисэ ехээр үйлэдбэрилхэ бүхы арга боломжо бии. Зүгөөр, Зэдын аймгүйсэдкомой аймаг дотороо хирпиисэ үйлэдбэрилгые мүнөө хүрэтэр эмхидхэжэ шадаагүй дээрэһээнь аймагай организацинууд, колхозууд, кирпиисэ холоһоо асардаг.

Мүн иимэрхүү байдал Мухаршэбэрэй, Тарбагатайн, Иволгын аймагуудта үзэгдэдэг байха юм.

БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи гүрэнэй түсэблэлгын комисси барилгын материалнуудые үйлэдбэрилгые хүгжөөхэ талаар перспективнэ асуудалнуудые табиха, республика соогоо байһан бүхы арга боломжонуудые элирүүлхэ талаар советскэ, ажахын организацинуудта нилээд туһаламжа үзүүлхэ уялгатай.

Д. Санжиев.

АРАДАЙ АГУУЕХЭ АРТИСТКА

(М. Н. Ермоловагай түрэһөөр 100 жэл гүйсэһэнэй ойдо)

Зуун жэлэй саада тээ, 1855 оной июлиин 16-да Московско Бага театрын суфлерой бүлэдэ ородой агуу ехэ артистка Мария Николаевна Ермолова түрэһэн юм.

М. Н. Ермоловагай ажабайдал ба ажал-ябуулгань (1853—1928) ородой театрын түүхэ соохи бүхэли эпохотой тэнтэй юм. Тэрэ үедэ түрүү хүнүүдэй бултанайнь мэдэрһэнэй ёһоор, Ермолова хадаа Пушкин, Тургенев, Островский, Шекспир, Шиллер, Гёте гэгшэдэй байгуулһан образуудые таби гаран жэлэй турша соо (1870—1921) сцэнэ дээрэ эрхим һайнаар харуулһан байна.

Ермолова бага наһанһаа хойшо актриса болохо гэжэ хүсэдэг һэн. Щепкиндэ ба Мочаловта абынгаа суфлировалһан пьесэнүүдээр тэрэ грамотада һураһан юм. Ермолова хадаа тэдэ агууехэ актернууд тухай сэдьхэл хүдэлгэмэ рассказуудые шагнадаг ба бүри бага наһанһаа тэдэнэртэ дуратай болоһон байгаа. Абань басагаяа театрта бодо абаашадаг һэн, тиигэжэ Ермолова сцэнэ дээрэ боложо байһан юумые бүгшэм халуун, багахан суфлерско будка сооһоо ехэтэ һонирхон харадаг бэлэй. Шекспир ба Шиллерэй пьесэнүүд соохи монологуудые тэрэ сээжэээр һайн мэдэдэг болоо һэн.

Абынгаа гуйлтаар оруулагдаһан театральна һургуулида Мария Николаевна танцада ба балетдэ һурадаг байгаа. Гэхэ зуура, тэрэ хадаа трагеди соохи үнэн зүб образуудые байгуулха гэжэ ехэтэ хүсэдэг байһан юм. Актриса болохо гэжэ эрмэлзэһэн туладаа Ермолова урдаа ехэ зорилго табидаг байгаа. «Үгытэй хүн театрһаа гаража ошоходоо, ондоо, һайн ажабайдал бии юм байна гэһэн һанал бодолтойгоор ошохыень би хүсэхэ байнаб, —гэжэ тэрэ хэлээ һэн.—Арадтаа аша туһа хэхэ гэжэ үнэн зүрхэнһөө хүсэнэб».

Ермолова өөрынгөө искусствые түрэл арадайнгаа зол жаргалай ба эрхэ сүлөөгэй түлөө тэмсэлдэ зорюулха гэжэ эрмэлзэдэг һэн. Тэрэ хадаа ородой түүхэ тухай бэшэгдэһэн номуудые ехэтэ һонирхон уншадаг байгаа. Эхэ оронойнгоо бэеэ даанхай байдалай түлөө эрэлхэгээр тэмсэгшэдэй илалта тухай уншаха зуураа, өөрынгөө дневнигтэ Ермолова иигэжэ бэшэһэн юм: «Энэ ном уншахадаа бүхы арадайнгаа түлөө сэдьхэлни хүдэлжэ байгаа». Ермоловагай байгуулһан бүхы главна образуудые эдэ үгэнүүд эли тодоор гэршэлнэ. Ород эхэнэрэй зоболонто байдалые (Островскиин «Залинта аадар» соохи Катерина, Писемскиин «Гашуудалта хуби заяан» соохи Лизавета), арадые дарлагшадта эсэргүү тэмсэһэн таряашан басаганай тэмсэлые (Лопе де Вега гэгшын «Овечий источник» гэжэ драма соохи Лауренсиа), арадые сүлөөлэгшэ Ионна д'Арк гэгшын патриотическа баатаршалгые (Шиллерэй трагеди соохи «Орлеанска басаган») харуулха зуураа, эдэ образуудые Ермолова үнэн зүбөөр байгуулһан байна. Арадтаа халуун инаглалтайгаар ба дайсанда зэбүүрхэлтэйгээр хандаха зуураа, «бүхы арадайнгаа түлөө тэрэ һанаагаа зободог» байһан юм. Ермолова хадаа арадайнгаа зоболонто байдал тухай, хододоо һанажа ябаха зуураа, тэрээнэй творческо хүсэндэ ба ерээдүйн һаруул һайханда саг үргэлжэ этигэдэг һэн.

Ермолова 1870 оной январиин 30-да Бага театрын сценэ дээрэ анха түрүүшынхеэ наадаһан юм. Тиихэдэ Г. Лессингын «Эмилия Галотти» гэжэ драмын главна ролиие наадаһан байгаа. Тиихэдэ Ермолова үбдэһэн актрисын орондо наадаа. Тэрэ зүжэг хадаа театральна һургуулиин залуу хүмүүжүүлэгшын хуби заяае шиидхэһэн байна. Үхэлые муу муухай хэрэг гэжэ тоолоод, князьһаа тэрьелжэ ябаһан басаганай ролиие наадахадаа, Ермолова өөрынгөө героиниин сэдьхэлээ туйлай ехээр хүдэлгэһые ба ээзэрхэгшэдтэ угаа ехээр дураа гутанги байһыень үнэн зүбөөр харуулжа, бүхы харагшадые өөрынгөө бэлигээр гайхуулһан юм. Ермолова табин жэлэй турша соо 300 шахуу рольнуудые наадаа. Тэдээнэй дунда, Эмилидэ орходоо үшөө һайнаар наадагдаһан рольнууд олон. Ермолова өөрынгөө бүхы рольнуудые наадахадаа театрын искусствадахи хоёр агууехэ ёһо гуримые заатагүй баримталдаг байгаа гэбэл: нэгэдэхи ёһо гуримынь—трагедиин хүсэн болоно, энэнь ямаршье сагта театрын хүсэниинь болодог байна,— энэ ёһо гурим хадаа хүн ёһоной ба эрхэ сүлөөгэй агууехэ идейгээр, сүлөөтэ һанал бодолнуудаар, үнэн зүб байдалые харуулгаар нэбтэрэнхэй; хоёрдохи ёһо гуримынь трагедиин шэмэг болоно, энэнь мүн лэ театрын шэмэг болодог,—энэ ёһо гурим хадаа бодото байдалые үнэн зүбөөр, простойгоор, сэдьхэл хүдэлгэмэ харуулгаар нэбтэрэнхэй.

Творчествын эдэ принципүүдые Ермолова бүхы наһан соогоо үнэн зүбөөр бэелүүлжэ байгаа. Тэрэ хадаа Пушкинай, Шекспирэй, Шиллерэй зохёолнууд соохи, тэрэ үеын ородой драматургнуудай драманууд болон комединүүд соохи образуудые наадаха зуураа, хүсэ ехэтэ, үнэн зүб, простой образуудые байгуулаа. Тиигэжэ нүхэр Ермолова трагедиин агууехэ артистка болоһон байна. Трагическа артистка Ермолова ехэ хүсэтэйгөөр наадахадаа, үлүү ехээр гоёохо гэжэ огто оролдодоггүй байгаа. Ермолова хадаа тон простой, үнэн зүб образ байгуулдаг һэн.

Арадай үнэн сэхэ басаган Ермолова революционно демокрадууд—Белинский, Добролюбов гэгшэдэй революционно идейе дэмжэдэг байгаа. Таряашадай революциие магтан дуулагша Некрасов тэрээнэй тон дуратай поэдынь байһан юм. Агууехэ артистка революционно һанал бодолтой студентнүүдые гансашье дэмжэдэг бэшэ, харин 1870-аад онуудай революционно хүдэлөөндэ өөрөө сэхэ хабаадалсаһан байгаа. Ородой сцэнэ дээрэ сүлөөтэ үгэнүүдэй ба сүлөөтэ идейн трибуна болоһон Ермоловагай творчествонь эдэ бүгэдэ туйлай һайнаар нүлөөлһэн юм.

«Залинта аадар» гэжэ Островскиин драмые наадахадаа, Ермолова тэрээниие ёһотой трагеди болгоһон байна. Эхэнэрые доромжолгодо эсэргүү, али бүхы бузар муухай ээзэрхэлгэдэ ба аашануудта эсэргүү шанга протест тэрэ драма соо харуулагдана. Ермоловагай гүйсэдхэһэн Катерина Добролюбовай һанаһанай ёһоор «балар харанхы хаанта засагтахи эгээл хурса элшэ туяань» байһан юм. Зоригоо хухаранги, һула байһан дээрэһээ Катерина бэеэ хорложо алаа бэшэ, харин зоригтой байһанаа харуулһан байна. Ээзэрхэгшэдтэ доромжолуулжа ябахынгаа орондо үхэһэмни дээрэ гэжэ тэрэ зоригтойгоор шиидэһэн байгаа. Катеринын энэ образ демократическа харагшадта тон ойро болоһон ба ород эхэнэрэй һайн һайхан хуби заяанай түлөө тэмсэлдэ хүнүүдые уряалжа байһан юм.

Ермоловагай хабаадалгатайгаар наадагдаһан зүжэгүүд гансашье театрын түүхэ соо ороо бэшэ, мүн ородой революционно-сүлөөлэлгын хүдэлөөнэй домог соошье ородсоһон байна.

Тэрэ үеын ородой драматургнуудай пьесэнүүд соохи образуудые Ермолова эрхим һайнаар наадажа шадаа. Үнэнэй түлөө оролдодог, сүлөөтэ ажалай, бэеэ даанги байдалай, ниитын ажал-ябуулгада эдэбхитэйгээр хабаадахын түлөө эрмэлзэдэг ородой басагад болон эхэнэрнүүдэй урин зулгы образуудые Ермолова байгуулһан байна.

Ермоловагай репертуар соо Островскиин 24 пьесэ тоологдоно.

Ермолова һангай театрта ехэ муу условидо ажалладаг байгаа. Гэбэшье, 1905 оной революциин диилдэһэнэй һүүлээр тэрээнэй услови бүри тэсэшэгүй муу болоһон юм. Ермолова нэгэ жэлэй турша соо театрын сценэ дээрэ ажалляхаяа болихо баатай болоһон байгаа, гэбэшье харагшадай шанга эрилтэ хэһэнэй һүүлээр лэ Бага театрта тэрэ дахин бусажа ерээ һэн.

Агууехэ Октябрьска социалистическэ революци Бага театрын үүдые шэнэ харагшадта—ажалшан арадта нээжэ үгөө. Эдэ харагшад Ермоловагай творчествые үндэрөөр сэгнэһэн байна.

1920 ондо Ермоловагай творческо ажал-ябуулгын 50 жэлэй ойе һайндэрлэлгэ хадаа үргэн ниитэ арадай һайндэр болоһон байгаа. Актрисанууд сооһоо хамагһаа түрүүн тэрээндэ республикын Арадай артистка гэһэн хүндэтэ нэрэзэргэ олгогдоһон юм.

Энэ хүндэтэ нэрэзэргэтэй болоод байхадаа, Ермолова сэдьхэлээ хүдэлгэн иигэжэ хэлээ һэн:

«Иимэ хүндэтэ нэрэзэргэтэй болоод байхадаа би туйлай ехээр омогорхоноб, мүн иигэжэ намайе нэрлэһэндэтнай ехэтэ баясанаб. Бага театр арадтаа бүхы сэдьхэлээ хандуулдаг байгаа, мүн театршье, бишье арадтаа алба хэхэ гэжэ саг үргэлжэ эрмэлзэдэг байгаабди. Бидэнэр һүүлшынгээ үдэр хүрэтэр ходоо арадтаа алба хэхэбди».

Эхэ оронойнгоо аша туһада зорюулагдаһан Ермоловагай героическа искусство хадаа ород арадай һайн һайхан хүсэл эрмэлзэлгые, эрхэ сүлөөгэй түлөө тэмсэлые туйлай ехэ хүсэтэйгөөр, үнэн зүбөөр харуулһан байна.

Агууехэ артисткын искусство хадаа хүн түрэлтэниие сүлөөлжэ, тэрээндэ шэнэ, һаруул һайхан ажабайдал олгохын түлөө тэмсэлдэ саг үргэлжэ, шэнэ хүсэтэйгөөр уряалдаг байгаа.

С. ДУРЫЛИН, профессор, филологическа наукануудай доктор.

КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй ба СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй шиидхэбэринүүд тушаа гадаадын мэдээсэлнүүд

ХИТАДАЙ АРАДАЙ РЕСПУБЛИКА

ПЕКИН, июлиин 13. (ТАСС). Хитадай хэблэл Бериягын антипартийна ба гүрэндэ эсэргүү ажал-ябуулгые элирүүлгэдэ ехэ анхарал хандуулна, энэ элирүүлгэ советскэ гүрэнэй хүсэ шадалые бэхижүүлгэдэ туһалха байна гэжэ заана. Июлиин 11-дэ Хитадай центральна газетэнүүд Бериягын хэрэг тушаа КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй ба СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй шиидхэбэринүүд тухай мэдээсэлнүүдые толилбо.

«Бүхы дэлхэйн ажалшадай аша туһада Советскэ Союзай Коммунистическэ партиие бэхижүүлгэ ба тэрэнэй нэгэдэл» гэһэн түрүү бэшэг соогоо үсэгэлдэр «Жэньминьжибао» газетэ хадаа Бериягын гэмтэ ябуулгануудые элирүүлбэ, тэрэниие партиһаа хаяха тухай КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй шиидхэбэри, ээлжэ байһан тушаалнуудһаань тэрэниие гаргаха ба сүүдтэ үгэхэ тухай СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй тогтоол хадаа КПСС-эй зэргэнүүдые бэхижүүлхын ба тэдэнэй нэгэдэлэй түлөө тэмсэлдэ ехэ илалта, мүн бүхы дэлхэйн ажалшадай ехэ илалта гээшэ, ушарынь КПСС-ые саг үргэлжэ бэхижүүлгэ тэдэнэй шухала интересүүдтэ харюусана гэжэ тэмдэглэбэ.

И. В. Сталинай наһа бараһанай һүүлээр, СССР-тэ эсэргүү империализмын эдэбхиин шангадаһан оршон байдалда уласхоорондын империализмын агент Берия советскэ гүрэнэй ба советскэ арадай дайсан байһан бодото шарайгаа, империализмын хүлһэншын шарайе харуулаа гэжэ газетэ заана.

Берияе элирүүлгэ бүхы оронуудтахи коммунистическэ хүдэлөөндэ ехэ удхашанартай юм гэжэ бэшэхэ зуураа, газетэ хадаа компартиин ба арадай дайсан Бериягын гэмтэ ябуулгануудые үгы хэлгэ «бүхы оронуудай компартинуудта политическэ шухала урок болоно» гэжэ зааба.

ПОЛЬША

ВАРШАВА, июлиин 13. (ТАСС). Польско хүдэлмэришэнэй нэгэдэмэл партиин центральна орган «Трибуна Люду» газетэ «Советскэ арадай, тэрэнэй партиин эбдэршэгүй хүсэ шадал» гэһэн гаршагтай түрүү бэшэгые КПСС-эй ЦК-гэй Пленумдэ зорюулба.

50 жэлэй турша дотор байһан-даал, Советскэ Союзай Коммунистическэ парти өөрынгөө илагдашагүй тэмсэлдэ туршагдаһан зэргэнүүдэй хатуужалые, нигта жагсаалые, өөрынгөө идеологическа эбдэршэгүй хүсые мүнөө дахин харуулаа. Гениальна Ленинээр байгуулагдаһан Советскэ Союзай Коммунистическэ парти Ленинэй хүтэлбэри доро ба Ленинэй хэрэгые үргэлжэлүүлэгшэ агууехэ Сталинай, мүн тэдэнэй нүхэдэй хүтэлбэри доро дэлхэйе хубилгагша ехэ хүсэн боложо ургаһан ба бэхижэһэн байна.

КПСС-эй Центральна Комитедтэй ахадүүгэй һанал нэгэдэлтэй байһанаа мэдүүлэн, бүхы дэлхэйн коммунистическэ ба хүдэлмэришэнэй партинуудтай хамтадаа манай парти болбол арадай дайсан, урбагша, ренегат Бериягын гэмтэ диверсиин саг соогоо элирүүлэгдэһэн ба сохигдоһон баримтые баяртайгаар һайшаана.

ЧЕХОСЛОВАКИ

ПРАГА, июлиин 13. (ТАСС). Чехословакиин центральна бүхы газетэнүүд Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй Пленум тухай информационно мэдээсэлые, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй тогтоолые, «Партиин, Правительствын, советскэ арадай эбдэршэгүй бата нэгэдэл» гэһэн «Правда» газетын июлиин 10-най түрүү бэшэгые, Москвагай ба Московско областиин партийна эдэбхитэдтэй хамтадаа КПСС-эй МК-гэй ба МГК-гэй хэһэн нэгэдэмэл пленум тухай тоосоое толилбо.

«Руде Право» газетэ «Советскэ Союзай ба эб найрамдалай дайсадай заговор бута сохигдоо» гэһэн редакционно ехэ статья толилбо.

Чехословацка арад бузар авантюрист Берияе элирүүлгэ тухай мэдээсэлдэ ехэ анхаралтайгаар хандаба гэжэ газетэ бэшэнэ. Империализмын агентын хорото ажал-ябуулгада эрид шууд эсэс табиһанайнь түлөө Советскэ Союзай Коммунистическэ партида өөһэдынгөө гүн гүнзэгы хүндэлэлые чехүүд ба словагууд мэдүүлнэ.

БОЛГАРИ

СОФИ, июлиин 12. (ТАСС). Болгарска телеграфна агентство иигэжэ дамжуулна:

«Бериягын антипартийна ба гүрэндэ эсэргүү гэмтэ ябуулгануудтай дашарамдуулан, Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй Пленум тухай информационно мэдээсэлдэ ба СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй тогтоолдо болгарска хэблэл ехэ анхаралаа хандуулна.

«Работническо дело» газетэ «Правда» газетын июлиин 11-нэй түрүү бэшэгэй үдхые «Бүхы парти, бүхы советскэ арад КПСС-эй Центральна Комитедэй Пленумэй ба СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй шиидхэбэринүүдые нэгэн һаналаар һайшаана» гэһэн гаршагтайгаар толилбо.

РУМЫНИ

БУХАРЕСТ, июлиин 13. (ТАСС). «Скынтейя» ба «Ромыниа Либера» газетэнүүд Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй Пленумэй тогтоолдо, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй тогтоолдо зорюулагдаһан түрүү ехэ бэшэгүүдые толилбо.

«Коммунистическэ партиин ба советскэ гүрэнэй эбдэршэгүй хүсэн» гэһэн түрүү бэшэг соогоо, «Скынтейя» газетэ партиин ба арадай нэгэдэлые бэелүүлхэ талаар Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй ба Советскэ правительствын ажал-ябуулгын амжалтануудые, КПСС-эй XIX съездын табиһан зорилгонуудые шиидхэлгэдэ туйлагдаһан амжалтануудые, коммунизм байгуулгада туйлагдаһан амжалтануудые тэмдэглэнэ.

Урбагша Бериягын гэмтэ ябуулгануудта зэбүүрхэн, румынска арад Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй ба СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй зүб, эрид шанга хэмжээнүүдые баяртайгаар һайшаана.

ГЕРМАНСКА ДЕМОКРАТИЧЕСКА РЕСПУБЛИКА

БЕРЛИН, июлиин 12. (ТАСС). Берлинэй демократическа секторэй бүхы газетэнүүд КПСС-эй ЦК гэй Пленум ба тэрэнэй шиидхэбэри тухай информационно мэдээсэлые эли газарта толилбо. «Нейес Дейчланд», «Юнге Вельт», «Трибюне», «Берлинер цейтунг» газетэнүүд КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй информационно мэдээсэлые, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй тогтоолые, «Правдын» энэ оной июлиин 10-най түрүү бэшэгые толилбо.

«Нейес Дейчланд» газетэ өөрынгөө түрүү бэшэгэй орондо, «Правдын» июлиин 10-най түрүү бэшэг, мүн КПСС-эй МК-гэй ба МГК-гэй нэгэдэмэл пленум тухай тоосоое толилбо.

США

НЬЮ-ЙОРК, июлиин 12. (ТАСС). Холбоото Штадуудта бүхы хэблэл КПСС-эй Центральна Комитедэй Пленум тухай информационно мэдээсэлые үргэнөөр тайлбарилан тунхаглаба. Берияе элирүүлгэ хадаа советскэ гадаадын политикые хубилгаха хэбэртэй олон үгэнүүдые газетэнүүд толилбо.

Информационно агентствонууд конгрессэй гэшүүдэй элдэб олон мэдүүлгэнүүд тухай мэдээсэнэ. Берияе элирүүлгэ Советскэ Союзай дотоодын байдалай «һула байлгые» харуулһан хэбэртэйгээр тайлбарилхые тэдэнэр һэдэнэ, энээнтэй дашарамдуулан Советскэ Союз тушаа «бүри хатуу» политика США-гэй ябуулхые эринэ.

ЛОНДОН, июлиин 12. (ТАСС). Берияе элирүүлгэ Советскэ Союзай «һула байһаниие» харуулһан хэбэртэйгээр американска зарим конгрессменүүдэй хэлэһэн болобошье, США-гэй гүрэнэй департаментда ородой асуудалнуудые эрхилһэн экспертнүүд Берияе элирүүлгые «бүхы советскэ ёһо журамай бэхижэжэ байһанай тэмдэг» мүн гэжэ тайлбарилна.

АНГЛИ

ЛОНДОН, июлиин 11. (ТАСС). Английска газетэнүүд, Рейгер агентство ба радиостанцинууд КПСС-эй ЦК-гэй Пленум тухай информационно мэдээсэл, «Партиин, Правительствын ба советскэ арадай эбдэршэгүй бата нэгэдэл» гэһэн «Правда» газетын июлиин 10-най түрүү бэшэг дамжуулба.

Хэрбээ «Даллес дүрбэн гүрэнэй хоорондо хэлсээ хэхэеэ арсаһан, Баруун Германиие дахин зэбсэглэхые һанаһан», мүн Советскэ Союзда эсэргүү хорото ажал-ябуулга үргэлжэлүүлхые һанаһан байгаа һаа, Англи Атлантическа пактһаа гараха юм гэжэ недели бүриин «Нью Стейтсмен энд Нейшн» газетэ мэдүүлнэ.

ЛОНДОН, июлиин 12. (ТАСС). «Дейли Уоркер» газетэ редакционно статья соогоо иигэжэ бэшэбэ: «Берияе зайлуулһан ябадалые агууехэ дүрбэн гүрэнэй зүблөө зарлалгада эсэргүүсэхэ шэнэ шалтагаан болгон США-да ба Англида реакциин хүсэнүүдэй ашаглалгые английска арад тохёолдуулха ёһогүй, тус зүблөөн эб найрамдал сахихын тула ба буу зэбсэгүүдые ехээр хороохын тула шухала байна.

Берияе зайлуулга үнэн хэрэг дээрээ юу харуулнаб гэхэдэ, эб найрамдалай ба демократиин илалта түгэс хэрэгтэ али нэгэн аргаар хохидол хэхэ, КПСС-эй XIX съездээр хараалагдаһанай ёһоор ажабайдалай хэмжээе дээшэлүүлгэдэ һаад хэжэ болохо ямаршье политикые, ямаршье хүниие Советскэ Союз тэсэхэгүй байна».

ФРАНЦИ

ПАРИЖ, июлиин 11. (ТАСС). Французска газетэнүүд, Франс пресс агентство ба радиостанцинууд Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй Пленум тухай информационно мэдээсэлэй удхые, «Партиин, Правительствын, советскэ арадай эбдэршэгүй бата нэгэдэл» гэжэ «Правда» газетын түрүү бэшэг, Москвагай ба Московско областиин партийна эдэбхитэдтэй хамтадаа КПСС-эй МК-гэй ба МГК-гэй хэһэн нэгэдэмэл пленум тухай, митингнүүд ба партийна эдэбхитэдэй суглаанууд тухай мэдээсэлнүүдые толилбо.

ПАРИЖ, июлиин 12. (ТАСС). Парижска радио ба Франс Пресс агентство КПСС-эй ЦК-гэй Пленум тухай мэдээсэл тушаа политическэ элдэб ажал-ябуулагшадай хэлэһэн үгэ дамжуулна.

Берияе элирүүлгэ хадаа «Росси-дахи парти ехэ хүсэн байжа үргэлжэлһөөр байһаниие дахин тодорхойгоор харуулна» гэжэ министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ байһан, радикал-социалистнуудай депутат Эдуард Даладье мэдүүлбэ.

Франс пресс агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, министр байһан Жюль Мок хадаа Советскэ Союзай «һуларуулагдаха» аргатай байһан ябадалда этигэхэ хэрэггүй, «тиимэһээ Росси тушаа шанга хараа бодолтой саашадаа байжа болохогүй» гэжэ мэдэрнэ. «Бидэнэр дүрбэн гүрэнэй эгээн дээдэ тушаалта ажал-ябуулагшадай зүблөөе даб дээрэхи ямаршье условигүйгөөр зарлажа, арсалдаата гол асуудалнуудые шиидхэхые һэдэхэ, буу зэбсэгүүдые бүгэдэниитээр, нэгэн доро, удаа дараалан, хиналтатайгаар хуряаха—бата бэхи эб найрамдалай условни туйлаха ёһотойбди».

«Бериягын гэмтэ ябуулгануудые элирүүлгэ хадаа СССР-эй арадуудай ба партиин илалта, эб найрамдалай хэрэгэй илалта ба эб найрамдал хүсэгшэ арадуудай лагериие һандаргаха гэжэ али болохоор оролдодог этэгээдүүдэй диилдэлгэ» болоно гэжэ «Юманите» газетэдэ Пьер Куртад бэшэбэ.

ИНДИ

ДЕЛИ, июлиин 13. (ТАСС). Индийскэ хэблэл КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй тогтоол тухай партийна эдэбхитэдтэй хамтадаа партийна комитедүүдэй хэһэн пленумүүд тухай ба ажалшадай суглаанууд тухай мэдээсэлнүүдые тодорхойгоор тайлбарилан толилбо. Тэдэ суглаанууд бузар урбагша ба уласхоорондын империализмын хүлһэншэ Бериягын гэмтэ ажал-ябуулгада бүхы советскэ арадай зэбүүрхэһэн тухай гэршэлнэ.

Советскэ гүрэнэй байгуулалта эбдэршэгүй юм гэжэ «Нейшил геральд» газетэ тэмдэглэнэ.

ШВЕЦИ

СТОКГОЛЬМ, июлиин 12. (ТАСС). Советскэ гүрэнэй дайсан Бериягын гэмтэ ябуулганууд тухай КПСС-эй Центральна Комитедэй Пленумэй шиидхэбэриие газетэнүүд тайлбарилба.

ДАНИ

КОПЕНГАГЕН, июлиин 11. (ТАСС). Бериягын антипартийна ба гүрэндэ эсэргүү ажал-ябуулгые элирүүлэн үгы хэһэнэй ашаар, Советскэ Союзай дотоодын политическэ ба газаадын политическэ байдал бэхижүүлэгдэхэ юм гэжэ «Ланд ог Фольк» газетэ редакционно статья соогоо тэмдэглэнэ.

«Бериягын хэрэгые,—гэжэ газетэ бэшэнэ,— уласхоорондын байдалай тон ехээр хурсадаһан ябадалтай холбоотойгоор хараха хэрэгтэй, энэ байдалда дайнай хүсэнүүд, Советскэ Союзай ба эб найрамдалай дайсад уласхоорондын лагериие, нэн түрүүн тэрэнэй авангард—Советскэ Союзые һуларуулха, эмхигүй болгохо зорилгоор бүхы аргануудые хаа хаанагүй хэрэглэнэ».

ФИНЛЯНДИ

ХЕЛЬСИНКИ, июлиин 11. (ТАСС). Мүнөөдэр бүхы газетэнүүд КПСС-эй ЦК-гэй Пленум тухай информационно мэдээсэлые тайлбарилан толилбо.

КОРЕЙДЭХИ СОБЫТИНУУД

АРАДАЙ АРМИИН ГЛАВНА КОМАНДОВАНИИН МЭДЭЭСЭЛ

ПХЕНЬЯН, июлиин 14. (ТАСС). Центральна фронтын зарим участогууд дээрэ арадай сэрэгүүд дайсанда эсэргүү хамгаалгын байлдаануудые хэбэ гэжэ Корейскэ Арадай Демократическа Республикын Арадай армиин Главна командовани мүнөөдэр мэдээсэбэ.

Үсэгэлдэр һүни американска агаарай дээрэмшэд Чунхва уездын (Урда Пхенан провинци) һуурин газарнуудта добтолжо, тэдэниие хаа хамаагүйгөөр бомбодобо.

ПХЕНЬЯН, июлиин 15. (ТАСС). Үнгэрһэн үдэрэй турша дотор арадай сэрэгүүд центральна фронтын зарим участогууд дээрэ дайсанда эсэргүү хамгаалгын байлдаануудые хэжэ үргэлжэлөө гэжэ Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Арадай армиин Главна командовани мүнөөдэр мэдээсэбэ.

Мүнөөдэр арадай сэрэгүүдэй зенитнэ частьнууд ба дайсанай самолёдуудые агнан буудагшад дайсанай 3 самолёт унагаажа, 2 самолёдыень гэмтээбэ.

Корейдэ даб дээрэхи эблэрэлгэ хэхэ тухай хэлсээнүүдтэ хабаадагша корейско-хитадай делегациин коммюнике

ПЕКИН, июлиин 15. (ТАСС). Синьхуа агентствын корреспондент Кэсонһоо иигэжэ дамжуулна:

Корейдэ даб дээрэхи эблэрэлгэ хэхэ тухай хэлсээнүүдтэ хабаадагша корейско-хитадай делегаци мүнөөдэр иимэ коммюнике толилбо:

Июлиин 15-да хоёр талын делегацинуудай хаагдамал заседани болобо. ООН-эй зэбсэгтэ хүсэнүүдэй делегаци өөрынгөө дураар забһарлалга хэхые соносхожо, заседаниһаа гаража ошоо.

Удаадахи заседани июлиин 16-най үглөөнэй 11 часта болохо байна.

Корейдэ даб дээрэхи эблэрэлгэ хэхэ тухай хэлсээнүүдтэ хабаадагша корейско-хитадай делегациин протест

ПЕКИН, июлиин 14. (ТАСС). Синьхуа агентствын корреспондент Кэсонһоо иигэжэ дамжуулна:

Корейдэ даб дээрэхи эблэрэлгэ хэхэ тухай хэлсээнүүдтэ хабаадагша корейско-хитадай делегаци мүнөөдэр коммюнике толилоо, тэрээн соонь иигэжэ хэлэгдэнэ:

Июлиин 12-ой 21 час 10 минутада нүгөө талын ээлэн байһан газарнуудһаа буудаһан снарядуудай нэгэниинь Паньмыньчжоньдохи конференциин районой газар дээрэ, тэрэнэй хилэһээ 150 метр зайтай газарта унажа, тэһэрбэ.

Июлиин 14-дэ корейско-хитадай талын холбоо баригша ахалагша офицер нүгөө талын холбоо баригша ахалагша офицертэ бэшэг элгээжэ, энэ инцидентдэ нүгөө талын шухала анхарал хандуулна. Энэ инцидент конференциин районой аюулгүй байдал тухай хэлсээе сэхэ эбдэхэһээ гадна, хоёр талада зохидгүй хойшолонгуудтай байжа болохо юм гэжэ бэшэг соонь хэлэгдэнэ.

Хойшодоо иимэ инцидентнүүдэй дабтагдахагүйн тулада нүгөө тала шанга журамые өөрынгөө зэбсэгтэ персоналай сахиха ябадал хангаха ёһотой гэһэн эрилтэ бэшэг соонь табигдана.

Демонстрантнуудта парижска полици добтолбо

ПАРИЖ, июлиин 15. (ТАСС). Мүнөө үглөөнэй газетэнүүдэй дамжуулһан тодорхой мэдээнүүдэй ёһоор, үсэгэлдэр Нациин талмай дээрэ алжирска демонстрантнуудта полициин ба «республиканска аюулгүй байдалай отрядууд» гэдэгэй добтолхо үедэ 7 хүн алагдаа, 126 хүн шархатаа, тэдэнэй олонхинь хүндэ байдалда байна. Полициинхид шиидамуудһаа гадна, буу зэбсэгүүдые хэрэглэбэ. Үсэгэлдэр үдэшэ орой бүлэг фашистнууд Французска коммунистическэ партиин ЦК-гэй байшанда добтолжо, энэ байшангай сонхонуудые шулуудаба гэжэ «Юманите» газетэ мэдээсэнэ.

«Юманите» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, демонстрантнуудта полициин шуһата добтолгые парижска ажалшад эрид шангаар буруушаана.

М. Александровичын концерт

Сталинска шангай лауреат, РСФСР-эй габьяата артист М. Д. Александровичын концерт Улан-Удэдэ амжалтатайгаар үнгэрөө. Энэ жэлдэ Дальна Восток ба Забайкальяар гастрольдо ябалгань тэрээнэй наһан соохи ехэ событитай дашарамдуулагдаһан байна. Юуб гэхэдэ, артистаар тэрээнэй хүдэлмэрилжэ эхилһэн сагһаа хойшо 30 жэлэй ой гүйсэбэ. Тэрэ бүри 9 наһатайдаа артистын замда ороһон байгаа.

Михаил Александрович хоёр һара соо гастрольдо ябаха зуураа, Чита, Хабаровск, Комсомольск-на-Амуре, Владивосток городуудай ажалшадта, Суганай шахтёрнуудта, Хойто ба Урда Сахалинай загаһашад болон нефтяничүүдтэ концерт харуулһан байна. Энэ үе соо М. Александрович 47 концерт харуулаа. Эдэ концертнүүдыень 50 мянга гаран хүн шагнаһан байна. Тэрээнэй концертнэ программа соо ородой болон баруун Европын классигуудай, советскэ композиторнуудай дуунууд, арадай демократиин оронуудтахи арадуудай зохёоһон дуунууд бии. Михаил Александрович июлиин 14-дэ Ленинэй орденто Бурят-Монголой оперо ба баледэй театрын байшан соо һүүлшынгээ концерт харуулаад, түрэл столица Москвагаа бусаба.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: М. Александрович ба пианистка С. Райхенштейн гэгшэд (дундань) гүрэнэй Бурят-Монголой филармониин бүлэг артистнуудтай Улан-Удэ городой түүхэтэ газарнуудые хаража байна.

М. Минеевэй фото ба текст.

Республикын түрүү һуури эзэлхын түлөө

Волейболоор БМАССР-эй түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн һаяхан эхилээ. Тус мүрысөөндэ «Колхозник», «Байкал», «Спартак», «Динамо», «Пищевик» команданууд ба гурбан командануудһаа бүридэһэн ПВЗ-гэй «Локомотив» хабаадалсажа байна.

«Колхозник» гэжэ һайндурай обществын спортсменүүд доло уулзалга хэхэ зуураа, 4 командануудые илажа, «Байкал», «Локомотивой» (ПВЗ) 1-дэхи ба 3-да командануудта илагдаһан байна.

ЗАҺАБАРИ

Манай газетын июлиин 12-ой номерто толилогдоһон «Суэц» гэжэ статья соо алдуу гараһан байна. Тус статьягай гурбадахи колонкын нэгэдэхи абзацай дороһоо хоёрдохи мэдүүлэлые «Гэбэшьс, каналай барилга 1869 ондо дүүрээ һэн» гэжэ заһан уншаха хэрэгтэй.

Редакци.

Редактор Б. Ц. ЦЫЖИПОВ

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, Ленина 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора — 7-85, отв. секретаря—3-23. Отделов: партийной жизни, сельского хозяйства — 10-17, пропаганды и переводов— 6-84. культуры и быта, промышленности— 4-52, мест. информации и писем—11-05. Для междугородных переговоров— 16.

Н—00580.

Типография Управления по делам полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР.